

2022

OIL
SAR EX

MERITURVALLISUUDEN HARJOITUSTOIMINTAKONSEPTI

OPAS MERIPELASTUKSEN JA YMPÄRISTÖ-
VAHINKOJEN TORJUNNAN HARJOITUSTOIMINNAN
JÄRJESTÄMISEEN

ISBN 978-952-324-270-8 (kierreselkä)

ISBN 978-952-324-271-5 (PDF)

Julkaisija: Rajavartiolaitos

Kuvat: Rajavartiolaitos

OILSAREX-hanke on saanut rahoitusta Ulkoministeriön Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen rahastosta (IBA)

SISÄLLYSLUETTELO

1	KONSEPTIN TARKOITUS	5
	Rajaukset	5
2	RATKAISUMALLI HARJOITUSTOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI	6
3	HARJOITUSTOIMINNAN KOKONAISUUDEN HALLINTA	7
	3.1 Prosessin kuvaus	7
	3.2 Harjoitustarvepankki	8
	3.3 Pitkän aikavälin suunnittelu – strateginen suunnittelu	9
	3.4 Sidosryhmien osallistaminen	10
	3.5 Harjoitusten kokonaishallinnan muistilista	10
4	HARJOITUSTYYPPI, -TASO JA -MUOTO	11
	4.1 Harjoitustyytit	12
	4.2 Harjoitustasot	12
	4.3 Harjoitusmuodot	13
	4.4 Havaintoluokat	13
5	HARJOITUKSEN SUUNNITTELU	15
	5.1 Prosessin kuvaus	15
	5.2 Suunnitteluvaiheen toteutus	16
	5.2.1 Määrittelyt	16
	5.2.2 Suunnitelmat, tukipyynnöt ja kutsut	18
	5.2.3 Valmistelut ja järjestely	21
	5.3 Harjoituksen suunnittelun muistilista	23
6	HARJOITUKSEN TOTEUTUS	24
	6.1 Prosessin kuvaus	24
	6.2 Harjoituksen toteutus	24
	6.2.1 Harjoituksen valmisteluvaihe	24
	6.2.2 Harjoituksen käynnistäminen ja ylläpito	25
	6.2.3 Harjoituksen päättäminen	26
	6.3 Harjoituksen toteuttamisen muistilista	27

7	HARJOITUKSEN ARVIOINTI JA RAPORTOINTI	28
7.1	Prosessin kuvaus	28
7.2	Arviointi	28
7.3	Arvioinnin toteutus	29
7.3.1	Arvioinnin tavoite ja tarkoitus	29
7.3.2	Harjoituksen tavoitteiden ja mittareiden mukaiset arviointikysymykset	30
7.3.3	Arviointiryhmä	31
7.3.4	Tiedon kerääminen harjoituksesta	31
7.4	Analysointi ja raportointi	32
7.5	Harjoituksen arvioinnin muistilista	34
8	VIESTINNÄN JA HÄIRIÖTILANNEVIESTINNÄN HARJOITTELU	35
9	KV-SOPIMUKSET JA NIIDEN MUKAISET HARJOITUKSET	36
10	HARJOITUSTOIMINTAAN LIITTYVÄT MALLIT JA ESIMERKIT	38
10.1	Asiakirjapohjat harjoituksen järjestämisen avuksi:	38
10.2	Esimerkkejä kansainvälisen harjoituksen dokumenteista (Balex Delta 2021):	38

I KONSEPTIN TARKOITUS

Ratkaisusuunnittelu, eli konseptointi on ratkaisuperustaista toiminnan kehittämistä. Se on menetelmä, jonka avulla kuvataan ongelmaan, haasteeseen tai tavoitteisiin vastaava ratkaisu, toisin sanoen kuvaus siitä, miten haluttu vaikuttavuus saavutetaan, mukaan lukien arvioidut seurannaisvaikutukset toimintaan, organisaatioon, mahdollisesti koulutukseen ja yhteistoimintakykyyn.

Meriturvallisuuden harjoitustoimintakonsepti on opas merellisen harjoitustoiminnan järjestämiseen. Tässä yhteydessä meriturvallisuudella tarkoitetaan meriturvallisuuden ns. safety-kokonaisuutta meripelastuksen sekä ympäristövahinkojen torjunnan osalta. Lähtökohtana on Rajavartiolaitoksen järjestämä edellä mainittuihin liittyvä harjoitustoiminta. Opas on suunnattu henkilöille, jotka ovat vastuussa meripelastuksen ja ympäristövahinkojen torjunnan harjoituksen, tai sen osan suunnittelusta, harjoituksen käytännön järjestämisestä ja arvioinnista. Lisäksi konsepti kuvaa harjoitustoiminnan pitkän aikavälin suunnittelua.

OILSAREX-projektissa tuotettu konsepti perustuu merellisestä harjoitustoiminnasta tehtyihin havaintoihin, kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä käytettäviin toimintatapoihin ja yleiseen suorituskyykyjen kehittämiseen. Meriturvallisuusharjoitukset ovat operatiivista toimintaa, joten konsepti on toiminnan kehittämisen ratkaisumalli. Ratkaisumallin tekemisellä pyritään kehittämään harjoitustoimintaa ja sitä kautta merellistä turvallisuutta. Tavoite on, että Rajavartiolaitoksen merellinen harjoitustoiminta olisi kustannustehokkaampaa, yhtenäisempää, tavoitteellisempaa ja sillä voitaisiin

kehittää ja ylläpitää etukäteen määriteltyjä suorituskyykyjä ja kyvykkyyksiä. Konseptin rakenteen avulla voidaan tunnistaa harjoitusten eri osa-alueet ja siten varmistaa näiden huomioiminen kattavasti harjoituksissa. Harjoitusten arviointia halutaan parantaa ja harjoitusten löydökset kerätä järjestelmällisesti. Edellä kuvatulla, järjestelmällisellä arvioinnilla sekä palautteen keräämisellä on mahdollisuus vaikuttaa myös organisaatio-kulttuurin kehittämiseen.

RAJAUKSET

Konsepti koskee meriturvallisuuden harjoitustoimintaa. Harjoitustoiminnalla pyritään kehittämään meripelastuksen ja merellisen ympäristövahinkojen torjunnan suorituskyykyä. Harjoitustoimintakonsepti keskittyy harjoitusten suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Konseptin ulkopuolelle on rajattu varsinaisen operatiivisen toiminnan osa-alueiden kehittäminen. Harjoitustoimintakonsepti ei siis keskity pelastus- tai torjuntatoimen toteuttamiseen, kaluston kehitystehtäviin, johtamisrakenteeseen eikä johtamisjärjestelmien kehittämiseen.

Lähteitä ja lisätietoa merellisiin harjoituksiin liittyen löytyy mm.:

- IAMSAR – manual vol I
- HELCOM – Response manual, Practical Guide for response Exercises
- SÖKÖ II – manuaali; Alusöljyvahingon harjoitussuunnittelu

2 RATKAISUMALLI HARJOITUS- TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Meriturvallisuuden harjoitustoiminnan konseptin, eli tämän oppaan tarkoitus on kehittää tunnistettuja prosesseja ja kartoittaa muutostarpeita, kytkeä harjoitustoiminta osaksi suorituskyykyjen kehittämistä, selkeyttää vastuita ja yhtenäistää toimintatapoja. Lisäksi konseptin avulla harjoitustoimintaa ja arviointia voidaan jäsentää ja selkeyttää sekä huomioida nyt jo hyvin toimivat harjoitustoiminnan hyvät käytänteet.

Konsepti on jaettu osa-alueisiin, joissa kuvataan kunkin alueen haasteeseen tai tavoitteeseen vastaava ratkaisu, ja miten haluttu vaikuttavuus saavutetaan. Tarkemmin eriteltynä, osa-alueet tässä konseptissa ovat harjoitustoiminnan kokonaisuuden hallinta, harjoituksen suunnittelu, harjoituksen toteutus sekä harjoituksen arviointi ja raportointi.

Harjoitustoiminnan konsepti soveltuu käytettäväksi suuren kansainvälisen harjoituksen järjestämiseen. Konseptin tausta-aja-

tuksena on kuitenkin skaalautuvuus, eli harjoituksen suuruudesta ja tyypistä riippuen, tästä konseptista käytetään soveltuvia osa-alueita harjoituksen järjestämisen tukena. Harjoitusten kokoluokka, joissa on tarkoituksenmukaista käyttää tämän konseptin periaatteita, on määritelty tarkemmin kohdassa ”4 Harjoitusten luokittelu”. Arvioinnin osalta on kuitenkin tärkeää huomioida konseptin peruseriaatteiden toteutuminen, eli harjoituksen evaluointi eri havaintoluokkien mukaisesti ja/tai pienemmissä harjoituksissa vähimmäisvaatimuksena harjoituskokouksisuuden osalta liitteen ”Harjoitusraportin kooste” täyttäminen. Suuremmissa harjoituksissa tämä toimii harjoitusraportin kansilehtenä.

Edellä mainitun kokonaisuuden lisäksi harjoituskonseptia voidaan käyttää soveltuvien osin esimerkiksi muiden organisaatioiden järjestämien harjoitusten arvioinnissa ja analysoinnissa.

3 HARJOITUSTOIMINNAN KOKONAISUUDEN HALLINTA

3.1 PROSESSIN KUVAUS

Harjoitustoiminnan kokonaisuuden hallinnan omistajuutta ja koordinointia kehitetään

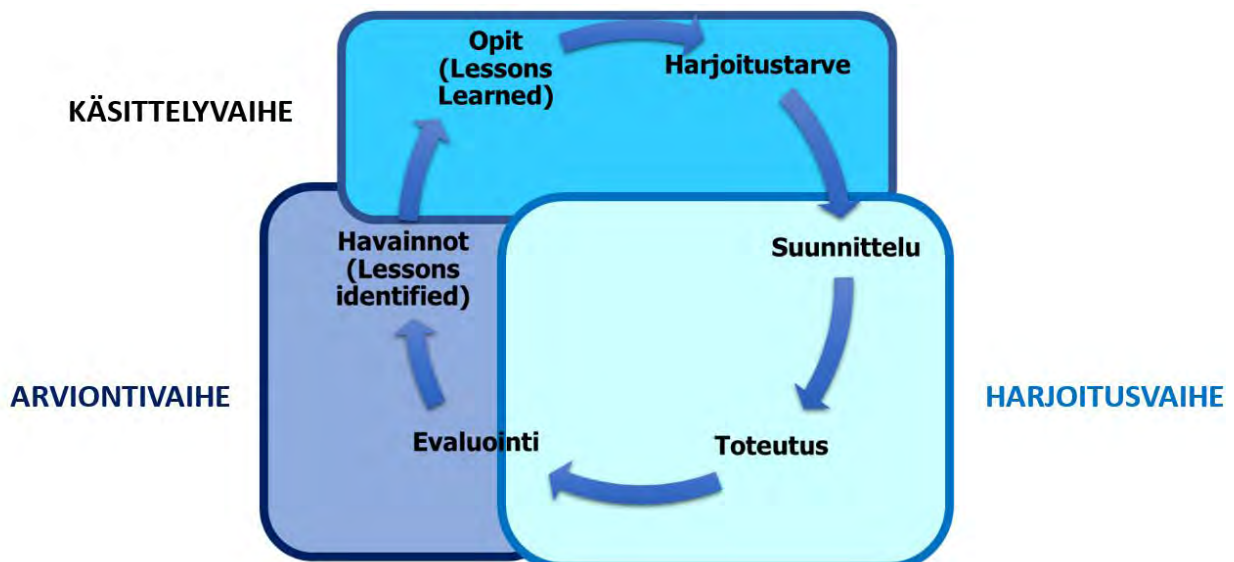
- kokoamalla tieto harjoitustoiminnasta yhteen tallennuspaikkaan,
- kokoamalla harjoitustarpeet järjestelmällisesti,
- kokoamalla tietoa sidosryhmien harjoitustoiminnasta ja jakamalla tietoa RVL:n suunnitellusta harjoitustoiminnasta,
- hyödyntämällä meripelastustoimen neuvottelukuntaa harjoitustoiminnan koordinoinnin tukena,
- hyödyntämällä öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan neuvottelukuntaa harjoitustoiminnan koordinoinnin tukena,
- hyödyntämällä meripelastuslohkon johtoryhmää alueellisen harjoitustoiminnan koordinoinnin tukena.

VASTUUHENKILÖT/-TAHOT:

Rajavartiolaitoksessa vastuutaho meripelastukseen ja ympäristövahinkojen torjuntaan liittyvän harjoitustoiminnan kokonaisuudesta on Rajavartiolaitoksen esikunnan raja- ja meriosaston meriturvallisuusyksikkö. Vastuuhenkilönä on harjoitustoiminnan koordinaattori.

Vastuuhenkilöt laajemmin harjoitustoiminnan kokonaisuuden osalta vaihtelevat toiminnon laajuuden ja sisällön mukaisesti ja harjoitustoiminnassa mukana olevat vastaavat omien toimintojensa perusteella harjoitustarpeiden kartoittamisesta sekä harjoitusten tulosten keräämisestä ja tallentamisesta.

Harjoitustoiminnan kokonaisuuden perusprosessi on kuvattu alla:

3.2 HARJOITUSTARVEPANKKI

HARJOITUSTARPEIDEN TALPIOIMINEN

Harjoitustarpeiden taltioiminen on sähköinen toiminto (myöhempi toteutus) johon harjoituksesta vastuussa oleva virkamies syöttää harjoituksista, operatiivisesta toiminnasta, onnettomuusraporteista, hallitusohjelmasta tai jostakin muusta lähteestä nousevan harjoitustarpeen.

Syötteet luokitellaan harjoitustyyppin, harjoitustason sekä harjoitusmuodon perusteella. Näiden lisäksi harjoitustarpeet on jaettu alakohtiin havaintoluokkien perusteella, jotka perustuvat Rajavartiolaitoksen yhteisiin, määriteltyihin kyvykkyyksiin.

Syötetyistä tiedoista voidaan muodostaa ”harjoitustarvepankki”, josta hakutoiminnolla koostetaan kaikki tiettyyn kategoriaan (kts. kohta 4) halutulla ajanjaksolla tallennetut harjoitustarpeet.

Rajavartiolaitoksessa harjoitustarvepankin omistaja on Rajavartiolaitoksen esikunnan meriturvallisuusyksikkö. Merellisten harjoitustarpeiden tunnistamisesta vastaa ensisijaisesti harjoitustoiminnan koordinaattori tietovirtoja ja syötteitä hyödyntäen. Harjoitustarvelistauksen täydentäminen on jatkuva toiminto, johon uusia tarpeita syntyy myös harjoitusten ja tapahtuneiden tositalanteiden kokemusten perusteella. Edellä mainittujen arvioinnin tuloksena tunnistetaan harjoitustarpeita ja toisaalta jo käytössä olevia tuloksellisia toimintamalleja.

Harjoitustarpeita voidaan poimia useista eri lähteistä tai niitä voi huomata operatiivisen toiminnan aikana. Lähteitä ovat esimerkiksi:

- meriturvallisuuden määritellyt suorituskykyvaatimukset
- meriturvallisuuden tiekartta/ YVT tiekartta, muut tiekartat
- MoMeVa
- lait, lakimuutokset
- toiminnan ja talouden suunnittelu

- strategisen riskianalyysin suosittelemat toimenpiteet ja skenaariot
- strategiat (RVL:n strategia, Itämeristrategia, Yhteiskunnan turvallisuusstrategia jne.)
- yhteistoimintasuunnitelmat
- toimintamallit
- harjoitukset
- tapaustutkimukset/esimerkkitapaukset (case studyt)
- onnettomuustutkintakeskuksen raportit
- tutkimustieto
- viestintämateriaali (strategia, ohjeet)
- koulutusteemat
- kansallinen ja kansainvälinen sidosryhmäyhteistyö

Harjoitustarpeiden tulee kattaa niin normaali operatiivinen toiminta kuin merelliset suuronnettomuustilanteet sekä meripelastustoimen valtakunnallisesti tunnistetut kehittämiskohteina olevat toiminnot ja toimintamallit. Lisäksi harjoitustarpeissa tulisi pohtia muun kuin päivittäistoiminnan ja uusien uhkien tai riskien ja häiriötilanteiden, esimerkiksi pitkäkestoisten kemikaali- tai öljyntorjuntaoperatioiden tuomia tarpeita.

Harjoitustarpeita voi pohtia myös seuraavien kysymysten avulla:

- Mitkä asiat edellisessä harjoituksessa nousivat esiin, mitä on kehitetty?
- Onko käyttöön otettu uusia järjestelmiä, kalustoa, toimintamalleja?
- Onko pelastus- tai torjuntatoimien roolijako selvä?
- Missä tilanteissa tehtävien hoitaminen on haastavaa?
- Mitkä toiminnot ovat erityisen haastavia tai erityisen haavoittuvia?

KANSAINVÄLISIIN SOPIMUKSIIN PERUSTUVAN HARJOITUSTIEDON YLLÄPITO JA PÄIVITTÄMINEN

Kansainväliset sopimukset niin meripelastustoimesta kuin ympäristövahinkojen torjunnasta sisältävät tietyt velvoitteet harjoitusten järjestämisestä. Rajavartiolaitoksella

tulee olla selkeä kokonaiskuva kansainvälisten sopimusten velvoittamista harjoituksesta, vastuista ja harjoitusaikatauluista. Kansainväliset sopimukset ja niiden harjoitustoimintaa koskettava sisältö taltioidaan yhteiseen tallennuspaikkaan. Tiedon ajantasaisuudesta vastaa kunkin sopimuksen substanssiomistaja/yksikkö.

Sopimuksia koskevan osion tulisi sisältää vähintään sopimustiedot, siihen liittyvät (harjoitus)manuaalit tms., sopimuksissa usein määritelty harjoitustavoite, eli ns. ylätasen tavoite, muut tavoitteet tai harjoitteet, harjoitusryhmiä ja vastuumaat, harjoitustyyppit, kohderyhmät/osallistujat, kustannukset, oheistapahtumat, suunnittelukäytänteet (kokoukset, asiakirjapohjat), yhteystiedot tai käytettävät tiedonhallintavälineet/menetelmät, arviointi- ja raportointikäytänteet. Tietoihin tulisi lisäksi tallentaa ko. foorumin tai yhteistyön edellisten kokousten harjoitustoimintaan liittyvät asiat sekä oleelliset havainnot edellisistä harjoituksista.

Kansainvälisten harjoitusten suunnittelu- vastuun tulee olla selvä. Peruseriaate on, että kansainvälisten harjoitusten kokonaisudesta eli suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa aluevastuussa oleva hallintoyksikkö. Kuitenkin niin, että meriturvallisuusyksikkö koordinoi, eli ohjaa prosessia esimerkiksi suurten ja erikseen sovittavien harjoitusten osalta.

RAJAVARTIOLAITOKSEN KOKONAISKUVAN YLLÄPITO HARJOITUKSISTA

Meriturvallisuuteen liittyvien harjoitusten tieto kootaan em. tallennuspaikkaan, jonka avulla harjoitustoiminnan koordinaattori voi ylläpitää jatkuvaa tilannekuvaa harjoitusten keskeisistä löydöksistä. Hallintoyksiköiden vastuulla on tallentaa harjoituksia koskeva tieto.

Harjoitustoiminnan koordinaattori pitää yllä ja jakaa edelleen sidosryhmille kokonaiskuva harjoitustoiminnasta esimerkiksi esittä-

mällä soveltuvien osien laadittua pitkäntähtäimen suunnitelmaa.

HARJOITUSTARPEIDEN KOOSTAMINEN JA PRIORISOIMINEN

Merellisten harjoitustarpeiden koostamisesta ja priorisoinnista vastaa harjoitustoiminnan koordinaattori. Harjoitusten teemat ja tarpeet priorisoidaan esim. suorituskyvyn kehittämisen painopisteiden tai meriturvallisuuden tiekartan mukaan. Priorisointiin vaikuttavia tekijöitä ovat esim. vaikuttavuus, toteuttamismahdollisuudet, sopimukset ja velvoitteet, tarpeiden keskinäiset yhteydet, kustannukset, uhat ja mahdollisuudet.

3.3 PITKÄN AIKAVÄLIN SUUNNITTELU - STRATEGINEN SUUNNITTELU

Suorituskykyjen kehittäminen edellyttää pitkäjänteistä harjoitustoiminnan suunnittelua. Harjoitustoiminnan koordinaattori laatii Rajavartiolaitoksen talouden ja toiminnan suunnittelun osana pitkän aikavälin suunnitelman meriturvallisuuden harjoitustoiminnasta. Suunnitelma voi olla osa RVLE:n laatimaa meriturvallisuuden tiekarttaa tms. Raja- ja merivartiokoulun rooli tulee huomioida myös harjoitustoiminnan kehittämisen osalta.

Pitkän aikavälin suunnittelun yhteydessä tulee harkita meripelastustapahtumien arviointiprosessin kanssa yhtenevää toimintaa, jossa esimerkiksi harjoituskertomuksen tai harjoituksessa tehdyn havainnon perusteella käynnistetään joko laaja- tai suppea-arviointi. Tämän tarkoituksena on yhtenäistää myös harjoituksista saatavat havainnot (ml. Lessons Identified) mukaan meripelastustapahtumissa käytettävään Lessons Learned prosessiin. Harjoituksen arviointiprosessista saatava tieto, eli analysoidut havainnot, jotka käsitellään seurantaryhmässä, kytkeytyisivät siten myös osaksi pit-

kän aikavälin suunnittelua. Lopputuloksena tästä saadaan harjoitustarpeita harjoitustarvepankkiin sekä myös tuloksia strategisen suunnittelun tueksi.

Pidemmän aikavälin harjoitustoiminnan suunnitelma voidaan rakentaa siten, että erillisillä, erityyppisillä harjoituksilla harjotutetaan yksittäisiä osaamisalueita ja osamisen osatavoitteita, jotka kuitenkin liittyvät tiettyyn sovittuun harjoitusteemaan. Esimerkiksi, jos priorisoitu harjoitusteema jollekin vuodelle tai ajanjaksolle olisi kemikaalitorjunta, voisi harjoitussykli kyseisenä vuonna koostua karttahaarjoituksesta, yksikkökohtaisista harjoituksista ja huipentua täysimittaiseen, eri harjoitusmuotoja ja kohderyhmiä harjoittavaan suureen harjoitukseen.

VIOSISUUNNITTELU

Osana toiminnan ja talouden vuosisuunnittelua meriturvallisuusyksikkö laatii merellistä harjoitustoimintaa koskevan liitteen Raja-vartiolaitoksen esikunnan toimintakäskyyn. Harjoitusten listaamisessa tulee ottaa huomioon priorisoidut harjoitustarpeet, vuosittain toistuvat harjoitukset (mahdolliset teemavuodet huomioiden) sekä kansainväliset harjoitukset. Kunkin harjoituksen kohdalla liitteessä tulee määritellä sen teema ja tavoitteet, toteutusajankohta, vastuullinen hallintoyksikkö sekä osallistuvat/tukevat hallintoyksiköt.

34 SIDOSRYHMIEN OSALLISTAMINEN

Sidosryhmien toive on, että myös harjoitusten suunnittelu olisi osallistavaa. Tällä taataan yhteiset kokonaistavoitteet ja motivaatio harjoitteluun. Yhteissuunnittelussa perehdytään eri organisaatioiden suunnittelun toimintatapoihin, voidaan jakaa hyviä käytänteitä ja pyrkiä suunnittelun yhtenäistykseen. Harjoituksen suunnittelun varhaisessa alkuvaiheessa, mahdollisuuksien mukaan jo vuosisuunnittelun yhteydessä, tulee

kartoittaa mahdollinen sidosryhmien osallistuminen harjoitukseen ja harjoituksen suunnitteluun.

Suurten kansainvälisten harjoitusten yhteissuunnittelussa tulee ottaa huomioon sopimusten tuomat velvoitteet, mahdolliset suunnitteluprosessit, jäsenmaiden kannat, sekä yhteisesti sovitut ja vakiintuneet käytänteet. Käytännön järjestelyjen osalta tulee myös huomioida mahdollisuus erilaisiin virtuaaliin kokouksiin, esim. videoneuvotteluyhteydellä. Tällä voidaan keventää järjestäjän työtaakkaa sekä alentaa osallistumiskynnystä.

3.5 HARJOITUSTEN KOKONAIS-HALLINNAN MUISTILISTA

- Taltioi harjoitustarpeet (syötteen)
- Koosta ja priorisoi harjoitustarpeet
- Pidä yllä ja päivitä kansainvälisiin sopimuksiin perustuvaa harjoitustietoa
- Pidä yllä Rajavartiolaitoksen kokonaiskuvaa harjoituksista
- Pidä yllä, päivitä ja jaa kansallista kokonaiskuvaa harjoituksista
- Laadi meriturvallisuuden harjoitusten pitkän aikavälin suunnitelma
- Laadi RVLE:n Toimintakäskyn merellistä harjoitustoimintaa koskeva liite, joka sisältää ko. vuoden harjoitukset

4 HARJOITUSTEN LUOKITTELU

HARJOITUSTYYPPI, -TASO JA -MUOTO

Tässä konseptissa meriturvallisuusharjoitukset on jaoteltu seuraavasti:

Harjoitustyypin perusteella määritellään harjoituksen toteutustapa ja tämä on myös yksi suunnittelun lähtökohta.

Harjoitustaso määrittää harjoituksen laajuuden ja toimii siten myös alustavana kartoituksena tarvittavista resursseista ja suunnittelun laajuudesta.

Harjoitusmuoto vastaavasti määrittää harjoituksen karkean sisällön, eli harjoitus voi olla meripelastus, ympäristövahinkojentorjunta tai näiden yhdistelmä. Yhdistelmäharjoituksia ovat esim. monialaonnettomuusharjoitukset sekä suojapaikkaharjoitukset.

Tämän konseptin mukaisia suunnittelu-, toteutus- sekä arviointimalleja on tarkoituksenmukaista käyttää harjoituksissa, joihin osallistuu vähintään kaksi (2) meripelastus- (SRU) / torjunta-alusyksikköä, tai joka on vastaavalla laajuudella toteutettava harjoitus. Pienemmissä harjoituksissa keskitytään pääsääntöisesti harjoituksen arviointiin sekä kehittämistarpeiden kartoittamiseen käyttäen liitettä ”Harjoitusraportin kooste”.

Edellä mainitun kategorisoinnin perusteella suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin liittyvien muistilistojen skaalautuvuus (ja sisällön tarkennukset) on toimintaa ohjaava tekijä harjoituksen järjestämisessä. Näihin liittyvät muistilistat toimivat ns. tarkistuslistaperiaatteella ja harjoituksen laajuus määrittää kyseiseen harjoituksen kannalta oleelliset ja tarvittavat kohdat.

Harjoitustyypin valinta	Harjoitustason valinta	Harjoitusmuodon valinta
A	1	SAR
B	2	MER
C	3	COMB
D		

4.1 HARJOITUSTYYPIT

A Karttahaarjoitus/table top tai simulaattoriharjoitus. Tässä harjoitustyyppissä arvioidaan toimintaa ja toimenpiteitä skenaarion mukaisessa tilanteessa, ilman suorittavien yksiköiden tosiasiallisia käytännön toimija. Osallistujat keskustelevat harjoituksessa käytettävän skenaarion edellyttämistä toimenpiteistä ja tarvittavista tukitoimista. Johtamisharjoitukset sijoittuvat tähän harjoitustyyppiin.

B Hälytysarjoitus. Tässä harjoitustyyppissä testataan esimerkiksi reagointikykyä, yhteysvälineitä, hälytysjärjestelmiä, prosesseja ja yhteystietoja.

C Tämä harjoitustyyppi on kalustoharjoitus / toiminnallinen harjoitus (yksikön tai usean yksikön harjoitus).

D Yhteistoimintaharjoitus. Tässä harjoitustyyppissä harjoitellaan toimintaa oikeassa toimintaympäristössä todellisten roolien mukaisilla välineillä. Harjoitukseen osallistuvat ne henkilöt, joita tarvitaan skenaarion mukaisen tilanteen johtamiseen ja pelastus- tai torjuntatoimiin, esim. johtokeskus, asiantuntijoita, viestinnän ammattilaisia, operatiivinen henkilöstö ja valitut sidosryhmät.

A

Karttahaarjoitus / table top tai simulaattoriharjoitus (TTX, SMX)

Arvioidaan toimintaa ja toimenpiteitä skenaarion mukaisessa tilanteessa

B

Hälytysarjoitus (CPX)

Testataan esimerkiksi reagointikykyä ja yhteystietoja

C

Kalustoharjoitus / toiminnallinen harjoitus

D

Yhteistoimintaharjoitus (FSX)

Simuloidaan oikeata tapahtumaa ja harjoitellaan toimintaa oikeassa toimintaympäristössä todellisten roolien mukaisesti

Sulkeissa on ilmoitettu kansainväliset lyheneteet harjoitustypeille.

4.2 HARJOITUSTASOT

1 Pieni harjoitus voi olla yksilö- ja yksikkökohtainen, tai alueellisesti paikallinen harjoitus. Harjoitukseen osallistuu vähintään kaksi toimivaa yksikköä (SRU, torjunta-alus, tms.)

2 Keskisuuri harjoitus on alueellinen ja siihen osallistuu useita yksiköitä

3 Suuri harjoitus on mittakaavaltaan merkittävä kansallinen tai kansainvälinen harjoitus

1

Pieni harjoitus

2

Keskisuuri harjoitus

3

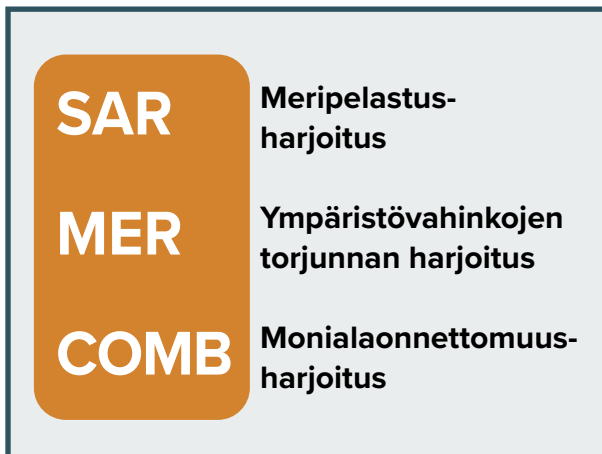
Suuri harjoitus

4.3 HARJOITUSMUODOT

SAR Harjoitus, jossa harjoitellaan pääasiassa meripelastukseen liittyviä toimintoja

MER Harjoituksessa pääpaino on ympäristövahinkojen torjuntaan (YVT) liittyvissä toiminnoissa

COMB Yhdistelmäharjoituksessa harjoitellaan eri toimintoja (SAR, MER yms.) yhdistetyssä harjoituksessa

Harjoituksen tallennus järjestelmään sekä haku järjestelmästä tehdään tunnisteella, esim. D2SAR, C1MER. Näistä jokainen merkki toimii myös hakuterminä sekä suunnittelussa että evaluoinnissa.

4.4 HAVAITOLUOKAT

Havaintoluokkien standardisoinnilla mahdollistetaan järjestelmällinen havaintojen ja tunnistettujen harjoitustarpeiden keruu, jonka myötä jokaisesta harjoituksesta kerätään havaintoja saman mallin mukaisesti. Nämä havaintoluokat pohjautuvat luonnokseen yhdenmetyt rajaturvallisuuden (Integrated Border Management, IBM) suorituskyykyjen määrittämiseksi.

1. HENKILÖSTÖ

Havaintoluokassa arvioidaan henkilöstön kykyä, valmiuksia ja osaamista suoritua heille määritellyistä tehtävistä. Harjoituksissa voidaan myös tunnistaa jatko- ja täydennyskoulutuksellisia tarpeita. Osaamista tulee mitata usealla tasolla aina teknisestä osaamisesta toimintaympäristön tuntemiseen.

2. TEKNIikka JA INFRASTRUKTUURI

Havaintoluokassa arvioidaan käytettävän tekniikan ja infrastruktuurin soveltuvuutta, käytettävyyttä ja ominaisuuksia sekä tunnistetaan niiden puutteita suorituskyyvyn kehittämiseksi – sekä erityisesti kaluston, varusteiden ja välineiden soveltuvuutta tehtävään. Havaintoluokassa arvioidaan lisäksi tarvittaessa aluksien varustelua, huoltoa, ylläpitoa, korjaustarvetta ja diagnostiikkaa.

3. TILANNETIETOISUUS

Harjoituksien osalta myös tilannetietoisuutta tulee arvioida ja sen parantamista tulee harjoitella tavoitteellisesti. Tilannetietoisuutta arvioitaessa kiinnitetään huomiota tilannekuvaan, tilanneymmärrykseen, kykyyn hyödyntää eri tietolähteitä, asiantuntijoita ja sidosryhmiä, kykyyn analysoida tietoa, kykyyn välittää tietoa sekä johtaa sen pohjalta, riskianalyysin muodostamiseen ja tilannekuvan ylläpitoon.

4. OPERATIIVISEN TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS (VAIKUTTAMINEN)

Vaikuttamisella ja operatiivisella toiminnalla tarkoitetaan kykyä saavuttaa toiminnan päämäärä. Meriturvallisuudessa vaikuttamiseksi katsotaan esimerkiksi meripelastus (ihmisen pelastaminen merihädästä), ympäristövahinkojen torjunta (öljyntorjunta, vaarallisen ja haitallisen aineen torjunta, haitallisen aineen keruu merestä tai sen leviämisen rajoittaminen). Havaintoluokassa tarkastellaan taktiikkaa ja taktisia menetelmiä.

5. JOHTAMINEN JA SUUNNITTELU

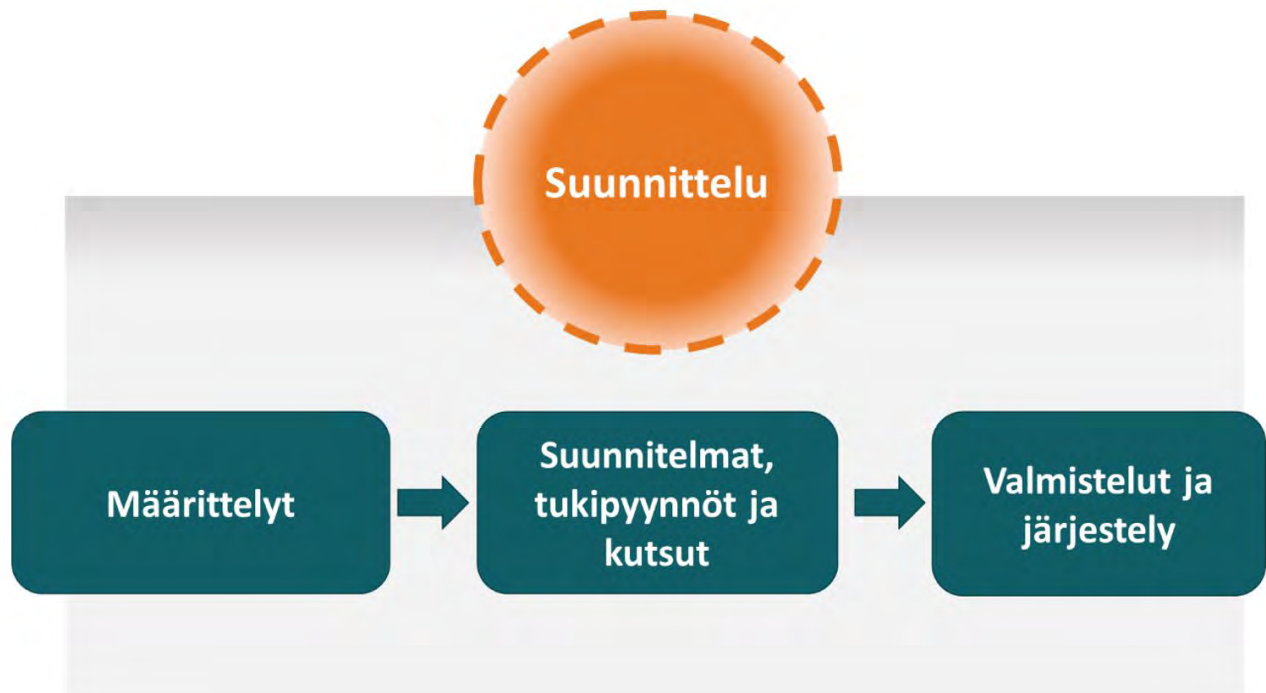
Tässä havaintoluokassa tarkastellaan johtamisen kykyä edistää ja tukea merellisten yksiköiden toimintaa, kykyä käyttää eri resursseja tehokkaasti, johtamisen kykyä ennakoida, kykyä viestiä niin sisäisesti kuin ulkoisesti, kykyä välittää tahtotilaa operatiivisille yksiköille, kykyä suunnitella operaatiota etukäteen ja johtaa sitä tilanneymärrykseen pohjautuen. Tähän kategoriaan sijoittuvat myös yhteistoimintakykyyn liittyvät asiat.

6. LAINSÄÄDÄNTÖ JA TOIMIVALTUUDET

Havaintoluokassa tarkastellaan lainsäädännön antamaa toimivaltaa tai rajoitteita tehtävän menestyksellisen hoitamisen näkökulmasta. Tällaisia voivat olla esimerkiksi meripelastustapahtuman luokittelu epävarmuus- tai hätätilanteeksi, siirtyminen öljyn- torjunnasta jälkitoimiin, toiminnan päättäminen, johtovastuun siirto, tutkimuksen ja näytteenoton prosessi, valtuudet puuttua aluksen kulkuun ja oikeus tiedonsaantiin muilta viranomaisilta.

5 HARJOITUKSEN SUUNNITTELU

5.1 PROSESSIN KUVAUS

MÄÄRITTELYT – SUUNNITELMAT, TUKI- PYYNNOT JA KUTSUT – VALMISTELUT JA JÄRJESTELY

Harjoitustoimintakonsepti sisältää muistilistan harjoituksen suunnitteluun sekä harjoitussuunnitelman pohjan (kohdan 10 Harjoitustoimintaan liittyvät mallit). Harjoitustyyppistä ja harjoituksen laajuudesta riippuen muistilistasta voi käyttää eri osa-alueita.

Yhteistoimintaharjoitusten suunnittelussa tulee huomioida kaikkien osallistuvien harjoitustarpeet ja mahdollistaa osallistuminen suunnitteluun. Tähän varautumiseen tulee olla riittävästi aikaa kaikille yhteistyötahoille. Suurempien harjoitusten suunnittelu tulee lähtökohtaisesti aloittaa noin kaksi vuotta ennen harjoituksen ajankohtaa.

VASTUUHENKILÖT/-TAHOT

Vastuuhenkilö(t) suunnittelun osalta määrittyvät lähtökohtaisesti kyseisestä harjoituksesta tai kokonaisuudesta vastaavan tahon toiminnan ja käskyjen perusteella. Suunnittelu käynnistetään suunnitteluvastuuseen nimetyn henkilön nimeämisellä. Suunnitteluvaiheessa nimetään myös harjoitukselle johtaja sekä muut tarvittavat henkilöt suunnittelu- ja toteutusvaiheeseen.

Suunnitteluvastuussa olevan henkilön tueksi harjoitukseen nimetään usein suunnitteluryhmä, joka voi olla esimerkiksi organisaation sisäinen, kansallinen tai kansainvälinen, eri organisaatioiden tai toimijoiden edustajista koottu ryhmä. Suuremmissa harjoituksissa suunnitteluryhmän toimintoja laajennetaan yhteisillä, usean eri toimijan ja organisaation välisillä suunnittelukokouksilla.

Oleellista on huomioida vastuu harjoituksen kokonaiskoordinaatiosta suuremmissa harjoituksissa. Tämä vaatii suunnittelu- ja järjestelytoimintojen sekä vastuiden määrittämistä jo suunnittelun alkuvaiheessa.

5.2 SUUNNITTELUVAIHEEN TOTEUTUS

5.2.1 MÄÄRITTELYT

HARJOITUKSEN PÄÄTARKOITUS JA TAVOITE

Harjoitussuunnittelu voi lähteä liikkeelle myös asetetusta skenaariosta, vaikka tavoitteiden määrittelyn tulisi olla harjoituksen suunnittelun ensimmäinen kohta. Harjoituksen päätarkoitus ja tavoite voidaan ottaa esimerkiksi RVLE:n toimintakäskystä, tiekartasta tai kansainvälisestä sopimuksesta sekä myös edellisten harjoitusten perusteella kootuista harjoitustarpeista. Pää tavoite ohjaa harjoituksen kulkua suunnitteluvaiheesta jälkianalyysiin. Pienissä harjoituksissa pää tavoitteen voi määritellä sovittua vuosittaista tai priorisoitua harjoitusteemaa mukailevaksi. Se voi liittyä esim. henkilöstön osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen, toimintamallin testaamiseen, tai organisaatioiden välisen yhteistoiminnan kehittämiseen.

HARJOITUKSEN AJANKOHTA JA KESTO

Harjoitusten suunnittelussa tulee huomioida kausivaihtelun hyödyntäminen, jolloin mahdollisuudet harjoitteluun ovat suuremmat, esimerkiksi kesäkuukausina on usein haastavaa järjestää laajempia merellisiä harjoituksia kiireisen ajanjakson aikana. Myös vuodenaikojen vaikutus tulee huomioida ja hyödyntää, eli esimerkiksi laitteistojen toimivuuden varmistaminen erilaisissa olosuhteissa tuottaa usein tärkeitä kokemuksia ja havaintoja.

Suunnittelussa on huomioitava (vuodenajalle tyypillisten) sääolosuhteiden aiheuttama riski siihen, että harjoitusta ei voida suunnitella

tellulla ajankohdalla toteuttaa, vaan harjoitus on tarpeen siirtää toiseen ajankohtaan, harjoituksen varapäivälle tai siirtää harjoituksen yksittäisiä osa-alueita harjoituspäivän/päivien sisällä.

Harjoitustavoitteet sekä alatavoitteiden toteutus määrittävät ajallisen keston harjoitukselle. Harjoituksen toteutustapa asettaa myös rajoituksia harjoituksen kestolle – esimerkiksi vaiheittain toteutettava harjoitus voidaan keskeyttää osa-alueiden välillä ennen siirtymistä seuraavaan harjoitusaiheeseen tai kokonaisuuteen.

HARJOITUKSEN JOHTAJA

Pääsääntöisesti harjoituksen suunnittelu aloitetaan nimeämällä harjoitukselle johtaja, joka vastaa harjoituksen toteutuksesta suunnittelusta arvioinnin toteuttamiseen. Johtamisvastuun tulee korostua läpi koko harjoitusprosessin ja siten harjoituksen johtajan tulee osallistua sekä olla tietoinen harjoituksen suunnitteluun liittyvistä asioista ja niihin liittyvistä muutoksista.

HARJOITUKSEN ALATAVOITTEET JA OPPIMISTAVOITTEET (UUDET TOIMINTAMALLIT, TAKTISET TAI TEKNISET TAVOITTEET)

Harjoituksen johtaja määrittelee harjoituksen alatavoitteet ja näiden tavoitteiden saavuttamisen mittarit, joiden mukaan arvioidaan, onko tavoitteet saavutettu. Tavoitteiden on oltava konkreettisia, jotta niiden arviointi on ylipäättään mahdollista. Harjoitettavia taitoja voivat olla esim. johtamistaidot, päätöksenteko, tekniset taidot (järjestelmän, laitteiston ja kaluston käyttö), viestintätaidot, ongelmanratkaisutaidot, tiedonhankinta- ja hyödyntäminen, jne.

Harjoitusskenaario tulisi kirjoittaa valittujen tavoitteiden ja harjoitteiden perusteella. Skenaarion tulee olla mahdollisimman realistinen ja tapahtumapaikan todellinen. Harjoitusten todentuntuisuuden lisääminen on osa kehitystyötä.

MITTARIT TAVOITTEILLE JA OSAKOKONAISUUKSILLE (MILLOIN TAVOITE ON SAAVUTETTU)

Mittareiden asettaminen tehdään tavoitteiden määrittelyn yhteydessä. Tämä luo samalla perusteet evaluointisuunnitelmalle. On tärkeää huomioida, että tavoitteet ovat asetettuina siten, että ne ovat helposti arvioitavissa. Huomiota tulee erityisesti kiinnittää siihen, että saadut opit (Lessons Learned) sekä suositukset jatkokehittämiseen ovat helposti todennettavissa ja yksilöitävissä.

SUUNNITTELURYHMÄ

Harjoitukselle nimetään suunnittelusta vastaava ryhmä, joka vastaa harjoituksen toimintojen käytännön suunnittelusta sekä valmistelee tarvittavat harjoitus- ja muut suunnitelmat.

Suunnitteluryhmän tehtävänä on harjoituksen arvioinnin laajuudesta päättäminen ja arviointiryhmän edustaja liitetään mukaan harjoitussuunnitteluun ja arviointikriteeristön luomiseen osana suunnitteluryhmää.

HARJOITUSPAIKKA

Harjoituspaikan valinnassa tulee huomioida vuodenajan, ajankohdan sekä olosuhteiden vaikutus harjoituksen toteutukseen. Varhaisessa suunnitteluvaiheessa tulee varautua harjoituspaikan osalta mahdollisiin vara-alueisiin.

KÄSIKIRJOITETTU, ETENEVÄ TAI YHDISTELTY HARJOITUS

Harjoituksen toteutustavan valinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, miten kyseinen toteutustapa tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista; harjoitustavoitteiden asettaminen vaikuttaa merkittävästi siihen millainen harjoituksen toteutustapa tulisi valita.

Käsi kirjoitetussa harjoituksessa edetään ennalta määritetyn suunnitelman mukaisesti ja mahdollisiin poikkeamiin odotetusta toiminnasta harjoituksen aikana puututaan harjoituksen ohjausryhmän toimesta suunnitellun toiminnan toteutumiseksi.

Etenevässä harjoituksessa tilanne käynnistetään esimerkiksi skenaarioon perustuvala toiminnolla, jonka jälkeen harjoitus etenee osallistujien toimenpiteiden mukaisesti erilaisten syötteiden, tiedotusten yms. avulla. Harjoituksen ohjausryhmä puuttuu harjoituksen kulkuun, mikäli ilmenee turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä tai harjoitukselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen vaarantuu.

Suuremman harjoituskokonaisuuden toteuttamiseksi, myös esimerkiksi jokin harjoituksen osa-alueista voidaan harjoitella erillisenä karttaharjoituksena, jota laajennetaan myöhemmässä vaiheessa toteutettavaksi toiminnalliseksi harjoitukseksi.

SKENAARIO; TAUSTA, TAPAHTUMA, ONNETTOMUUDEN KUVAUS, MUUT FAKTAT

Harjoitusskenaario on tilannekuvaus, joka johdattaa osallistujat harjoitukseen, konkretisoi harjoituksessa ratkaistavia ongelmia ja lisäksi ohjaa ongelmanratkaisua.

Harjoituksen skenaarion kirjoittamiseen vaikuttavat aiemmin määritelty tavoite ja tarkoitus, harjoituksen tyyppi, harjoitusalue, harjoitustaso ja muoto. Skenaariossa kuvataan tapahtuman perustiedot (mitä, missä, milloin) sekä muu lähtötilanteessa tarvittava tieto. Skenaario täydentyy harjoituksen edetessä annettavilla pelisyötteillä.

5.2.2 SUUNNITELMAT, TUKIPYYNNÖT JA KUTSUT

HARJOITUKSEN LÄPIVIENTISUUNNITELMA (ML. TARVITTAVAT KÄSKYT/VAST.)

Alustava suunnitelma harjoituksen läpivientistä luo pohjan harjoituksen muille suunnitelmille. Tämän perusteella tehdään harjoitukseen liittyvät tarkemmat käskyt/vast sekä määritellään resurssien tarve.

Yritysten asiantuntijoiden (esim. kemian alaan liittyvä teollisuus) osaamisen hyödyntämistä tulee lisätä pelastusharjoituksissa ja onnettomuustilanteissa esimerkiksi johtokeskusresurssina.

HARJOITUSSUUNNITELMA

Harjoitussuunnitelman on oleellista sisältää taustaa harjoituksen perusteista, mahdollinen skenaario, harjoituspaikkaan ja -ajankohtaan liittyvät tiedot, harjoituksen tavoitteet sekä alatavoitteet. Harjoitussuunnitelma sisältää lisäksi tiedot harjoituksen suunnittelusta, toteutuksesta sekä arvioinnista ja aikatauluista näihin liittyen. Johdosuhteet, turvallisuussuunnitelma sekä viestiliikenne (ml. yhteyshenkilöt) voidaan erottaa omiksi suunnitelmikseen tai pitää ne osana harjoitussuunnitelmaa – harjoituksen laajuuden perusteella. Osallistujien mahdollinen koulutus harjoitukseen tulee pohtia jo alustavaa harjoitussuunnitelmaa tehdessä.

TURVALLISUUSSUUNNITELMA

Harjoituksen turvallisuussuunnitelma voidaan laatia yhtenä kokonaisuutena, esimerkiksi yhdistäen harjoituksen turvallisuuteen liittyvät ns. safety ja security-osiot. Turvallisuussuunnitelmassa tulee erityisesti huomioida toiminta todellisessa vaaratilanteessa tai silloin kun harjoitus on muutoin tarve keskeyttää. Turvallisuussuunnitelman osana tulee laatia harjoitukseen liittyvien riskien arviointi sekä niihin varautuminen. Turvallisuussuunnitelmassa on huomioitava

operaatioturvallisuuden toteutuminen, mikäli siitä ei käsketä erikseen. Samoin työ- ja palvelusturvallisuuden toteutumisesta tulee huolehtia.

EVALUOINTISUUNNITELMA

Harjoituksen arviointi tulee ottaa kiinteäksi osaksi harjoituksen suunnittelua jo suunnittelun alkuvaiheessa. Harjoituksen arviointiin liittyvää evaluointisuunnitelmaa käsitellään tarkemmin kohdassa ”Harjoituksen arviointi ja raportointi”.

HARJOITUSTA OHJAAVA RYHMÄ (DIRECTION STAFF)

Harjoituksen johtamisen ohella tärkeimpiä osakokonaisuuksia harjoituksessa ovat harjoituksen ohjaamiseen liittyvät toiminnot ja resurssit. Tämä käsittää mm. harjoituksen ohjauksesta vastaavan henkilöstön (ns. peliryhmä) sekä aikataulutetun harjoitussuunnitelman lisättynä ohjausryhmän toiminnoilla, eli ns. pelikirjan, joka sisältää kaiken oleellisen toiminnan ja tehtävät siten, että harjoitukselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen on mahdollista. Edellä mainittu sisältää myös suunnitelman resurssien käytöstä ja niiden seuraamisesta.

Harjoitustoiminnan ohjauksessa tavoitteena on harjoituksen ohjaaminen haluttuun suuntaan tavoitteiden saavuttamiseksi ja estää ei-toivottujen asioiden tapahtuminen. Jälkimmäisiä ovat erityisesti mahdolliset vaaratilanteet sekä esimerkiksi tilanne, jossa harjoituksen tavoitteiden edellytys toteutua vaarantuu.

Harjoituksen ohjauksen tärkeimpiä tehtäviä on aikatauluttaa ja järjestää harjoitus- ja maalitoimintaa siten, että koordinointi siitä mitä on tapahtumassa nyt ja seuraavaksi on tiedossa tarvittavalla laajuudella harjoitukseen osallistuvilla.

HARJOITUKSEN OHJAUKSESTA VASTAAVAN RYHMÄN ROOLI HARJOITUKSEN SUUNNITTELUSSA

Harjoituksen ohjauksesta vastaavan ryhmän (peliryhmän) edustaja on mukana harjoituksen suunnitteluprosessissa sekä toteuttaa ryhmän suunnitelmaa yhdessä harjoituksen suunnittelusta vastuussa olevien kanssa. Lopputuloksena tulee olla harjoitus suunnitelman ohella käytettävä ja mahdollisesti aikataulutettu suunnitelma ryhmän toiminnasta.

HARJOITUSSYÖTTEET JA AIKAJANA

Syötteet ovat informaatiota, jonka mukaan harjoitus pelissä edetään. Syöte annetaan harjoituksen ohjausryhmän toimesta osallistujille jollakin viestintävälineellä harjoitustyyppistä riippuen. Syöte voidaan antaa suullisesti tai radiolla, mutta syöte voi olla myös sähköpostiviesti, sääennuste, valokuva, puhelu, uutisartikkeli, sosiaalisen median kirjoitus, fyysinen löydös, tiedosto tai jokin muu skenaarion tapahtumia mahdollisimman realistisesti kuvaava asia.

Käytännössä syöte on informaatiopaketti, joka tuo osallistujille tietoa skenaarion mukaisesta tapahtumasta tai tilanteen päivittämisestä. Syötteiden laatimisessa voi käyttää apuna taulukkoa, jolloin syötteet saadaan kerättyä helposti aikajärjestykseen. Taulukkoa voidaan käyttää pelin etenemisen seuraamiseen. Syötteet kannattaa rakentaa hierarkkisesti niin, että yhteen tapahtumaan liittyvät syötteet kerätään saman otsikon alle. Tämä selkeyttää harjoituksen suunnittelua ja auttaa tapahtumien hahmottamisessa.

Syötteet valmistellaan ja harjoituksen ohjauksesta vastaava ryhmä/harjoituksen pelikeskus seuraa koko harjoituksen ajan syötetä taulukkoa, ja lähettää syötteinä toimivat viestit tietyn ajan kuluttua harjoituksen alkamisesta tai reaktiona johonkin tehtyyn toimenpiteeseen. Harjoituksen kulkua ei tule aikatauluttaa tarkasti kellon mukaan, vaan

suunniteltu aikataulu esim. +1 tunti aloituksesta, +2 tuntia jne.

TARVE MAALIALUKSELLE, MAALIRYHMÄLLE SEKÄ HARJOITUKSEEN TARVITTAVA VÄLINEISTÖ (ML. KULKUNEUVOT)

Harjoituksen tavoitteiden mukainen tarve maaliryhmälle ja kalustolle tulee selvittää jo varhaisessa vaiheessa. Näiden lisäksi tulee huomioida tarvittava maaliryhmän ja pelin ohjaamiseen liittyvä kalusto ja yksiköt (ilma- ja pinta-alukset). Myös mahdolliset sisäiset tukipyynnöt maaliryhmän tarvittaville resursseille tulee tehdä hyvissä ajoin. Harjoituksessa tarvittavan maaliryhmän saatavuus omasta organisaatiosta tai sidosryhmien kautta tulee selvittää hyvissä ajoin ja toimintaan liittyvät tehtävät koordinoida esim. vapaaehtoisten toimijoiden kanssa.

HARJOITUKSEN OHJAUKSESTA VASTUUSSA OLEVAN RYHMÄN KÄYTÖSSÄ OLEVAN PELIKIRJAN SISÄLTÖ JA PELITEHTÄVÄT, MAALIRYHMÄN JA HARJOITUKSEN OHJAUKSESTA VASTUUSSA OLEVAN RYHMÄN JÄSENTEN ROOLIT

Pelikirjan oleellisena tehtävänä on tukea harjoitustavoitteiden toteutumismahdollisuuksia. Tämä vaatii aikataulutusten huomioimista, etukäteen määriteltäviä puutumis- ja ohjauskynnyksiä sekä osaltaan harjoituksen turvallisuuden huomioimista pelin ohjaamisen kannalta. Näiden ryhmien jäsenten roolit ja vastuut tulee olla selvillä ja toimintoja sekä tehtäviä päivittää yhteissuunnittelukokouksissa.

MUUT TARVITTAVAT OHJAUS SUUNNITELMAT

Tarvittavat taustakuvaukset (esim. harjoituksessa käytettävä vallitseva sää tms. tieto) tulee valmistella harjoituksen suunnitteluvaiheen yhteydessä, liittyen suunniteltuun skenaarioon tai harjoituksen tavoitteiden toteutumisen edellytyksiin.

MODERAATTORI

Moderaattorin eli harjoituksen ohjaajan rooli korostuu table-top ja simulaattoriharjoituksissa. Operatiivisissa harjoituksissa tämä tehtävä on yleisimmin harjoituksen ohjauksesta vastaavalla ryhmällä tai pienemmissä harjoituksissa myös harjoituksen johtajalla.

TARVITTAVAT LUVAT

Vieraiden valtioiden valtionalukset (sota-alusten lisäksi esim. rannikkovartiostojen alukset, jäänmurtajat, valtion koululivat jne.) sekä valtion ilma-alukset tarvitsevat luvan Suomeen saapumiselle. Myös laitoksen vuokratessa tms. siviilirekisterissä olevan aluksen/ilma-aluksen toimintaansa, sen käyttö muuttuu lähtökohtaisesti luvanvaraiseksi. Tämän luvan hakee aluksen päällikkö tai hänen edustustonsa, aluevalvontalakimme mukaisesti Pääesikunnalta. Pääesikunnassa luvat ratkaisee Puolustusvoimien operaatiokeskus (PVOPKE). Lupahallinnon sähköposti on permit.defcom@mil.fi

Kuvaus-, RPAS-, kulku- yms. lupien tarve sekä järjestelyt tulee selvittää hyvissä ajoin ennen harjoitusta.

KUSTANNUSARVIO JA KUSTANNUSTEN KOHDENTAMINEN

Rajavartiolaitoksen järjestämä harjoitustoiminta rahoitetaan Rajavartiolaitoksen toimintamenoista, öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntamomentilta tai ulkopuolisella rahoituksella (esim. suuret kansainväliset harjoitukset). Budjetointi on osa harjoitussuunnittelua. Kustannukset muodostuvat pääosin käytetystä työajasta ja matkakustannuksista. Työaikaa kuluu erityisesti suunnitteluun, harjoituksen syötteiden valmisteluun sekä varsinaiseen osallistumiseen. Harjoitusbudjetin varaaminen tulisi ottaa huomioon osana toiminnan- ja talouden suunnittelua. Harjoituksen budjetoinnissa tulee huomioida riittävän pitkällä aikavälillä tapahtuva varautuminen kustannuksiin – tämä on huomioitava myös pitkän aikavälin suunnittelussa.

Erilliset kustannusarviot tulee tehdä varsinkin tässä oppaassa määritetyille tason kolme harjoituksille, eli suurille ja/tai kansainvälisille harjoituksille sekä harjoituksille, joissa käytetään simulaattoreita, ulkoisia palveluja kuten harjoituskalustoa, viestintä- tai harjoitusalus-
taa tai maalialusta/-ryhmää, josta syntyy kustannuksia. Suurempien kansainvälisten harjoitusten kohdalla tulee harkita ja selvittää mahdollisuuksia hakea ulkopuolista rahoitusta harjoituksen kuluihin. Tällaisten harjoitusten kustannusarvioissa voi käyttää apuna aiemmin toteutettuja harjoituksia. Budjetoinnissa tulee olla joustoa yllättävien kustannuserien suhteen mutta etukäteen voi tunnistaa esim. maalitoiminnan, luotsauksen, muonituksen ja muun huollon, laituripaikkojen, kalustovuokrien, oheisseminaarien ja niiden tarjoilujen sekä sähkön ja jätehuollon kustannuksia. Kustannukset riippuvat myös paljolti siitä mitä palveluja isäntämaa kansainvälisissä harjoituksissa osallistujille kustantaa.

VIESTILIIKENTEEN JÄRJESTELYT

Harjoituksen viestiliikenteen osalta viestiliikennekaaviossa, joka voi olla joko erillinen suunnitelma tai osa harjoitussuunnitelmaa, tulee olla merkittynä käytettävät viestivälineet, kanavat sekä puheryhmät. Myös varakanavat ja/tai varaviestivälineet tulee olla hyvissä ajoin selvitettyinä ja merkittynä suunnitelmaan.

5.2.3 VALMISTELUT JA JÄRJESTELYT

OSALLISTUJAT JA ROOLIT

Harjoituksen kutsussa, käskyssä tai muussa harjoituksen toimeenpanoasiakirjassa selvitetään harjoituksen tavoitteet sekä harjoitukseen osallistujat. Tässä yhteydessä myös osallistujien roolit ja yksiköiden tavoitteet on syytä huomioida.

SATAMAPALVELUT JA LAITURIPAIKAT

Laituripaikkojen varaus sekä mahdollisesti tarvittavat satamapalvelut aluksille ja kustannukset edellä mainittuihin tulee selvittää riit-

tävän ajoissa, erityisesti tilanteissa, joissa on kyseessä suurempi harjoitus ja tarkoituksena käyttää julkisia satamapalveluita. Ilma-alusten osalta tulee hyvissä ajoin selvittää käytettävä lentoasema, sen aukioloajat, pysäköinti sekä mm. miehistön kulkeminen ilma-alukselle.

LUOTSAUS JA MAHDOLLISET POIKKEUSLUVAT

Mikäli harjoituksessa tarvitaan luotsausta, tulee se tilata alueen luotsinvälityksestä. Luotsauksen kustannukset tulee huomioida harjoitusbudjetissa.

Suurissa harjoituksissa voidaan liikkua harjoitusalueelle alussaattueessa, jolloin vain ensimmäisellä aluksella on luotsi. Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää aluksille poikkeuksia velvollisuudesta käyttää luotsia, jos alusturvallisuutta ja ympäristöä ei vaaranneta ja velvollisuutta koskevien säännösten noudattaminen olisi ilmeisen tarkoituksetonta tai kohtuuttoman hankalaa. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset luotsattavista väylistä ja luotsipaikoista sekä julkaisee niistä luetteloa. Hakemukset koskien poikkeuksia velvollisuudesta käyttää luotsia tulee harjoituksesta vastaavan organisaation lähettää Traficomien kirjaamoon.

Poikkeuksia voidaan myöntää ainoastaan luotsattavaksi määrätyille väylille. Muilla väylillä ei ole luotsinkäyttövelvollisuutta. Teoriassa on mahdollista saada poikkeus luotsinkäytöstä koko harjoituksen ajaksi, mutta tämä on riippuvainen esimerkiksi alusten koosta, väylistä ja hakemuksessa esitetyistä tiedoista. Hakemuksessa tulee kuvata oleelliset tiedot ja harjoitukseen osallistuvien alusten kulkemiset luotsattavaksi määrätyillä väylillä ja mitä väyliä alukset käyttävät. Hakemuksessa tulee ilmetä saapuvatko ja lähtevätkö alukset yksitellen vai yhdessä samoin kuin se, onko aluksille tarkoitus asettaa yhteysupseeri. Hakemuksessa tulee määrittellä kaikkien poikkeusta tarvitsevien alusten tiedot.

HUOLTO JA HANKINNAT

- Yhteyshenkilö
- Budjetointi ja rahoituksen järjestelyt
- Tarjoilut ja muonitus ml. maaliryhmä, alukset
- Vuokrattavat välineet (kulkuneuvot, WC:t, aidat jne.)
- Ostopalvelut sekä hankinnat
- Jätehuolto

TARKKAILIJAT JA KUTSUVIERAAT

Tarkkailijoiden tehtävänä harjoituksessa on kirjata havaintonsa määritellyistä kokonaisuuksista harjoituksen kokonaisarviointinista vastaavalle arviointiryhmälle. Lisäksi kaikilta tarkkailijoilta kerätään kootusti kehitysesitykset / havaitut puutteet turvallisuudessa sekä mahdolliset havaitut vaaratilanteet.

Esim.

- Päätöksenteko toiminnan eri vaiheissa
- Pelitekniset muutokset
- Tehtävien priorisointi
- Kaluston kyky toimia jossakin tehtävässä

KALUSTO JA VÄLINEET

Harjoituksessa mahdollisesti tarvittavien kulkuvälineiden tarve tulee selvittää. Tarvittaessa tulee järjestää esimerkiksi vuokra-autot ja veneet maaliryhmälle, kuljetukset tarkkailijoille sekä medialle. Pienkaluston osalta näitä ovat esimerkiksi radiot, kartat yms. materiaali. Myös tarve mahdollisille kalustovuokrilla tulee selvittää.

HARJOITUKSEN OHJELMA

Suuremmissa kansainvälisissä harjoituksessa harjoituksen ohjelma sisältää oleelliset tiedot harjoitusalueesta, satamapaikoista, harjoitusaikatauluista, tarkkailijaohjelmista yms.

HARJOITUSKUTSU, KANSAINVÄLISET TUKIPYYNNÖT

- Osallistujille tiedotettavat asiat
- Käytettävät toimintamallit
- Yleinen ohjeistus harjoituksesta

TILA- JA MAJOITUSVARAUKSET, TILATURVALLISUUDEN HUOMIOIMINEN

Soveltuvien tilojen kartoitus ja järjestäminen harjoituksen toiminnoille kuten valmistelukokoukseen osallistujille, harjoituksen jälkeisille purkutilaisuuksille, ruokailuille sekä harjoituksen aikaisille tukitoiminnoille (johto, viestintä, huolto, evaluointi) tulee huomioida. Samoin tulee hyvissä ajoin varata majoitustilat hotelleista tai muista majoituspaikoista. Kaikessa tiloihin liittyvässä toiminnassa on huomioitava tilaturvallisuus sekä siihen mahdollisesti vaikuttavat asiat.

VIESTINTÄ

- Viestinnällinen pääviesti ja tukiviestit
- Viestinnän ajoitus ja aikataulu
- Tarvittavat resurssit
- Kohderyhmät
- Käytettävät viestintäkanavat
- Mediaohjelma ja kutsu medialle
- Live-seuranta / Some
- Taltiointi ja luvat kuvaamiseen (video, valokuva)
- Sisäinen viestintä

OSALLISTUJIENTÄ REKISTERÖINTI JA KULKULUPIEN HAKEMINEN

Suunnitteluvaiheen järjestelyissä tulee huomioida harjoituksen osallistujien määrän seuranta sekä tarkkailijoiden osalta rekisteröinti harjoitukseen tila-, kulkuneuvo- yms. varautumisen osalta. Harjoituskutsussa tulee mainita mahdollinen määräpäivä harjoitukseen ilmoittautumiseen ja tämän perusteella toteutetaan mahdollisten kulkulupien hakeminen. Harjoitukseen osallistuvien rekisteröinnin toteutus harjoituksen toteutusvaiheen aikana tulee selvittää.

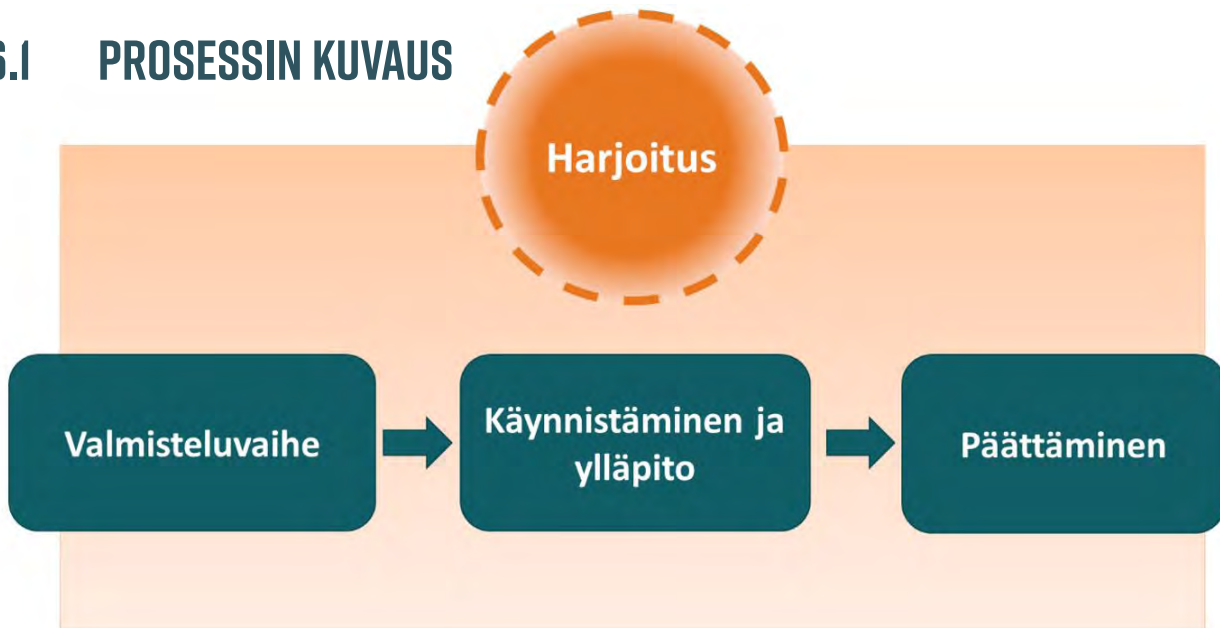
5.3 HARJOITUKSEN SUUNNITTELUN MUISTILISTA

1. Määritä harjoituksen lähtökohdat
2. Määritä harjoituksen tavoitteet
3. Kokoa suunnitteluryhmä
4. Laadi käsky harjoituksen suunnittelusta ja nimeä harjoitus
5. Määrittele harjoitustoiminnan perusteet ja osallistujat
6. Nimeä moderaattori ja/tai harjoituksen etenemisestä vastaava henkilö (ns. peluuttaja)
7. Määrittele harjoitusta ohjaava ryhmä (peliryhmä), maaliryhmä sekä kalusto edellä mainittuihin
8. Tilaa satama- yms. palvelut
9. Määrittele tarkkailijat ja seuraajat
10. Tee kustannusarvio ja selvitä kustannusten kohdentaminen
11. Tarkenna harjoitusta ohjaavan ryhmän harjoitussyötteet, -tehtävät ja -roolit
12. Suunnittele harjoituksen kulku kokonaisuutena ja tee suunnitelmat
13. Tee tila- ja majoitusvaraukset
14. Varaa käyttöön kartat ja muut materiaalit/tarvikkeet
15. Tilaa huolto, vuokrattavat välineet ja mahdolliset tarjoiluun liittyvät asiat
16. Suunnittele harjoituksen viestiliikenne
17. Suunnittele ulkoinen viestintä ja sen koordinointi
18. Rekisteröi osallistujat ja hae tarvittavat kulkuluvat

6 HARJOITUKSEN TOTEUTUS

6.1 PROSESSIN KUVAUS

VALMISTELUVAIHE - YLLÄPITO -PÄÄTTÄMINEN

Harjoituksen toteutus voidaan jakaa kolmeen vaiheeseen. Nämä vaiheet ovat valmisteluvaihe, ylläpitovaihe sekä harjoituksen päättämisvaihe.

Harjoitustoimintakonsepti sisältää muistilistan harjoituksen toteutukseen liittyvistä asioista. Riippuen harjoitustyypistä ja laajuudesta muistilistasta voi käyttää eri osa-alueita.

VASTUUHENKILÖT/-TAHOT:

Päävastuu harjoituksen käytännön toteutuksesta on harjoituksen johtajalla. Harjoituksen johtajan apuna harjoituksen toteutuksessa ovat harjoituksen ohjauksesta vastaavat henkilöt sekä muut harjoitukseen tarvittavat tukiorganisaatiot. Harjoituksen suunnitteluun osallistuneet ja harjoitusta johtavat henkilöt eivät pääsääntöisesti ole harjoituksen operatiivisessa vaiheessa toimivia henkilöitä, vaan toimivat harjoituksen johdossa, ohjausryhmässä sekä muissa harjoitustoiminnan ohjaukseen ja toteuttamiseen liittyvissä tehtävissä.

6.2 HARJOITUKSEN TOTEUTUS

6.2.1 HARJOITUKSEN VALMISTELUVAIHE

OSALLISTUJIIEN PEREHDYTYS HARJOITUKSEEN JA ROOLEIHIN (BRIEFING)

Harjoituksen valmisteluun liittyen tulee osallistujilla olla tieto harjoituksen tavoitteista ja suunnitelmista. Tämä voidaan varmistaa esim. lähettämällä harjoitussuunnitelma hyvissä ajoin ennen harjoitusta. Suunnitelmasta ja sen liitteistä tulee selvittää osallistujien/yksiköiden roolit harjoituksessa, joita tarvittaessa myöhemmin tarkennetaan.

Harjoituksen johtajan vastuulla on perehdyttää kaikki harjoitukseen osallistuvat. Perehdytyksessä tulee käydä läpi harjoituksen tavoitteet, osallistujat, roolit, viestiliikenne ja turvallisuusasiat. Harjoituksen johtajan tulee korostaa, että aluksilla tapahtuvassa toiminnassa kunkin aluksen päällikkö vastaa toiminnasta aluksellaan ja pitää myös oman turvallisuuspuhuttelun aluksella noudatettavista käytänteistä. Tämä harjoituksen johtajan osal-

listujille pitämä perehdytystilaisuus / alkupuhuttelu kertaa harjoituksen kannalta oleelliset asiat kaikille yhteisessä tilaisuudessa. Tarvittaessa osallistujat koulutetaan ja opastetaan tehtäviin ennen harjoituksen alkua.

Maaliryhmän osalta on huomioitava tehtävissä tarvittava koulutus ja opastus, sekä huomioitava henkilöiden turvallisuus harjoituksen aikana. Huomioitavaa on erityisesti esim. helikopterivinssaukseen liittyvät turvalliset toimintatavat sekä tarpeellinen opastus.

ARVIOITSIJOIDEN PEREHDYTYS

Harjoituksen arvioitsijoille tulee olla selvillä arvioinnin tarkoitus, menetelmä ja mahdollisesti erillisen evaluoinnissa käytettävän järjestelmän käyttö. Nämä ovat osa harjoituksen arviointisuunnitelmaa, jonka perusteella on mahdollisuus arvioida harjoituksen tavoitteiden toteutumista sekä huomioida harjoituksessa toimivien toimintaa.

6.2.2 HARJOITUKSEN KÄYNNISTÄMINEN JA YLLÄPITO

HARJOITUKSEN ALOITUS

Harjoituksen johtoon ottaminen, eli selkeä alkutieto harjoituksen käynnistymisestä sisältää etukäteen suunnitelmissa ja alkupuhuttelussa annetun tiedon lisäksi itse harjoitustilanteessa annettavan ilmoituksen (esimerkiksi meripelastuskeskuksen hälytysilmoitus) harjoituksen käynnistymisestä. Tähän mennessä tulee osallistujilla olla ajantasainen tieto mm. harjoituksen järjestelyistä ja johtosuhteista.

ILMOITUKSET JA HÄLYTYKSET

Harjoituksen aikana annettavien ilmoitusten tulee perustua harjoitussuunnitelmaan sekä huomioida turvallisuussuunnitelman asiat, näitä ovat mm. toiminta tilanteessa, jossa harjoitus keskeytetään.

HARJOITUKSEN AIKAiset TEHTÄVÄT JA SYÖTTEET

Harjoituksen johto toimii yhteistyössä harjoituksen ohjauksesta vastaavan ryhmän kanssa siten, että toiminta mahdollistaa harjoitustavoitteiden saavuttamisen. Syötteet sisältävät esimerkiksi ajalehtimislaskentaa, säätietoja, tutkakuvia, matkustajaluetteloja, ainetietoja yms. harjoitusmuodon ja toteutustavan mukaisesti.

Harjoitussuunnitelman mukaisia tehtäviä annettaessa ja esimerkiksi onnettomuuspaikan johtajia/vast. valitessa tulee huomioida tosiasialliset resurssit tehtäviin.

HARJOITUKSEN MUKAISET RESURSSIT, LISÄRESURSSIT (VAHVENTAMINEN)

Harjoituksen kannalta on oleellista huomioida mahdollisesti myöhemmin paikalle saapuvien resurssien toiminta ja käyttö harjoituksessa yhteistyössä pelin ohjauksesta vastaavan ryhmän kanssa.

TAPAHTUMALOKIN YLLÄPITO

Tilanne- ja tapahtumapäiväkirjaan voidaan kirjata tehdyt toimenpiteet sekä päätösten tekoperusteet.

TOIMENPIDEOHJEET

Toimenpideohjeiden sekä toimintamallien käyttö tulee olla harjoitussuunnitelman mukaista ja niiden käyttö yhdessä sovittua.

HARJOITUKSEN SISÄISEEN VIESTINTÄÄN LIITTYVÄT OLEELLISET TOIMINNOT

Sisäiseen viestiliikenteeseen liittyviä asioita ovat mm.

- Harjoituksen johdon ja harjoituksen ohjauksesta vastaavan ryhmän kommunikointi harjoitusjoukkojen kanssa
- Tietojen välittäminen, tilannetiedotukset yms.
- Pelastettavien/evakuoitavien määrän seuraaminen
- Kerätyn aineen määrään seuraaminen
- Kuvan ja videon välittäminen

HARJOITUSKOKONAISUUDEN SEURAAMINEN JA TALTIOIMINEN

Harjoitusta tulee seurata kokonaisuutena ja tarvittaessa ohjata harjoituksen johdon ja harjoituksen ohjauksesta vastaavan ryhmän toimesta siten, että harjoitustavoitteiden täyttyminen on mahdollista.

HARJOITUKSEN KESKEYTTÄMINEN

Harjoituksen ylläpitoon liittyy oleellisena osana jatkuva tilannetietoisuus harjoituksen kulusta sekä suunniteltujen toimintojen toteutumismahdollisuuksista. Harjoitus tulee tarvittaessa keskeyttää esimerkiksi vaaratilanteen ilmetessä, ulkoisten olosuhteiden muuttuessa siten että harjoitusta ei voida jatkaa, sekä muun ennen harjoitusta tai sen aikana ilmenevän oleellisen syyn johdosta.

ULKOISEN VIESTINNÄN TOTEUTUS JA SEURANTA

Harjoituksen viestintäsuunnitelmaan tai viestinnän tavoitteisiin liittyen tulee huomioida myös median edustajien vierailu (ohjelma, isäntä, paikka, kuljetukset, mahdolliset tarjoilut).

TARKKAILIJOIDEN HALLINNOINTI JA ISÄNNÖINTI

Harjoitukseen kutsuttujen tarkkailijoiden toiminta harjoituksessa tulee olla selkeästi koordinoitua (nimetyt vastuuhenkilöt) sekä varmistaa, että tarkkailijoilla on tosiasiallinen mahdollisuus harjoitustoimintojen seuraamiseen. Mikäli harjoituspaikalle ei ole mahdollista päästä riittävälle etäisyydelle havainnoinnin mahdollistamiseksi, tulee huomioida mahdollisuus videokuvan välittämiseen harjoituspaikalta tarkkailijoille.

6.2.3 HARJOITUKSEN PÄÄTTÄMINEN

YKSIKÖIDEN VAPAUTTAMISESTA ILMOITTAMINEN

Harjoituksen päättymisestä tulee ilmoittaa kaikille harjoitukseen osallistuville sovitulla viestivälineellä, harjoitussuunnitelman tai

harjoituksen muun ohjeistuksen mukaisesti. Tässä yhteydessä tulee ilmoittaa, mikäli osallistujat/alukset voivat poistua harjoituksesta ja vastaavasti ilmoittaa paikka ja aika, jossa mahdollinen harjoituksen purku tapahtuu. Tämä ilmoitus tulee muistaa välittää kaikille harjoitukseen osallistuneille tahoille, kuten Ilmatieteen laitokselle ja SYKE:lle sekä muille kansallisille ja kansainvälisille toimijoille, vaikka nämä eivät olisikaan osallistuneet harjoitukseen paikan päällä vaan omista toimitiloistaan.

VÄLITÖN HARJOITUSPALAUTE (HOT WASH UP) SEKÄ PALAUTETILAISUUS (DEBRIEFING)

Harjoituksen päätyttyä osallistujilta kerätään yhteisessä tilassa tai verkkoympäristössä harjoituksen välitön palaute, eli ensimmäiset havainnot ja kokemukset harjoituksesta tai harjoituksen osakokonaisuudesta. Harjoituksen varsinaisen palautetilaisuuden ajankohta on ilmoitettu usein jo harjoitussuunnitelmassa.

OSALLISTUJEN PALAUTTEEN KERÄÄMINEN

Osallistujien harjoituspalautteen kerääminen ohjeistetaan harjoitussuunnitelmassa ja harjoituksen arviointiryhmä vastaa palautteen keräämisestä.

TARVITTAVAT HUOLTO- JA KORJAUSTOIMENPITEET

Osallistuvilta yksiköiltä tiedustellaan harjoituksen aikana mahdollisesti sattuneita henkilö- ja kalustovaurioita ja nämä tulee taltioida mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten.

VUOKRATUN VÄLINEISTÖN JA KALUSTON PALAUTUS

Vuokrattu ja/tai lainattu kalusto ja välineet tulee kerätä, huoltaa sekä palauttaa ohjeistuksen mukaisesti ja raportoida tästä vastuuhenkilölle tai harjoituksen johdolle.

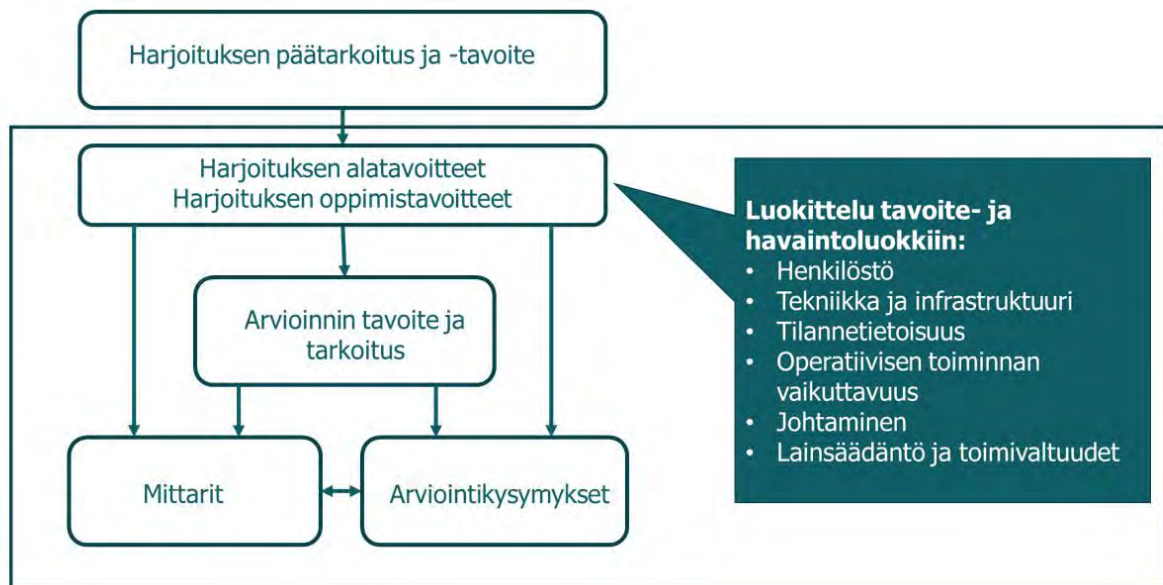
6.3 HARJOITUKSEN TOTEUTTAMISEN MUISTILISTA

1. Perehdytä osallistujat harjoitukseen ja omaan rooliin (tavoitteet, turvallisuus)
2. Perehdytä arvioitsijat
3. Kouluta maaliryhmä (esim. vinssaus)
4. Aloita harjoitus
5. Tee ilmoitus/hälytä yksiköt
6. Anna harjoituksen mukaisia tehtäviä (peliryhmä)
7. Anna syötteitä (ajelehtimislaskenta, säätieto, tutkakuvat, matkustajaluettelo, varustamotiedot, ainetiedot)
8. Määrittele pelin mukaiset alajohtajat tms.
9. Kutsu pelin mukaiset resurssit, lisäresurssit (vahventaminen)
10. Ylläpidä tapahtumalokia
11. Anna toimenpideohjeet
12. Seuraa pelastettavien/evakuoitavien määrää
13. Seuraa torjutun aineen määrää
14. Välitä kuvaa ja videota
15. Toteuta ulkoista viestintää suunnitelman mukaan ja tee seurantaa
16. Seuraa ja taltioi harjoituskokonaisuutta
17. Isännöi median edustajia (ohjelma, isäntä, paikka, kuljetukset, tarjoilut)
18. Hallinnoi ja isännöi tarkkailijoita
19. Ilmoita harjoituksen päättymisestä – myös mahdollisille etäyhteydellä osallistuville
20. Ilmoita yksiköiden vapauttamisesta
21. Anna yksiköille palaute omasta toiminnasta
22. Ilmoita miten osallistujien palaute kerätään (anna lomakkeet tai lähetä linkki palautekyselyyn)
23. Käske tarvittavat huolto- ja korjaustoimenpiteet
24. Palauta vuokratut välineet ja kalusto

7 HARJOITUKSEN ARVIOINTI JA RAPORTOINTI

7.1 PROSESSIN KUVAUS

Harjoitukset ovat toiminnan kehittämisen työkalu. Osaamisen, suorituskyvyn tai itse harjoitustoiminnan kehittäminen edellyttää arviointia. Arvioinnista saatujen tulosten perusteella voidaan seurata muun muassa osaamisen eri osa-alueiden kuten päätöksen teon tai johtamisen onnistumista, kehittämistä, uusia toimintamalleja ja harjoitus-tarpeita, harjoitusmäärää tai toistoa.

VASTUUHENKILÖT/-TAHOT:

Arvioinnista vastaavan henkilön tueksi tulee suuremmissa harjoituksissa nimetä erillinen arviointiryhmä, joka voi olla esimerkiksi organisaation sisäinen, kansallinen tai kansainvälinen, eri organisaatioiden tai toimijoiden edustajista koottu ryhmä.

7.2 ARVIOINTI

Rajavartiolaitoksen harjoitukset jakautuvat arvioinnin näkökulmasta kahteen luokkaan. Ensimmäisessä luokassa ovat ne harjoitukset, joissa harjoitellaan jotain kyvykkyyttä, joka pitäisi lähtökohtaisesti jo osata. Arvioinnin lähtökohta tulisi tällöin olla se, miten tietyn toiminnallisuuden tekeminen tai vaikkapa johtaminen onnistui. Tuloksena saataisiin selville millä tasolla osaaminen ja toisaalta kehittymisen taso on, mikä taas edesauttaisi harjoitusten jatkuvuudenhallintaa.

Toisessa luokassa ovat ne harjoitukset, joissa testataan jotakin uutta toimintamallia tai konseptia. Tällöin arvioinnin tulisi kohdistua siihen, miten tämä testattava toimintamalli sopii toimintaan ja miten mallia tulisi kehittää, jotta se soveltuisi parhaalla mahdollisella tavalla käytäntöön ja operatiiviseen toimintaan.

Myös harjoituksia itsessään tulisi arvioida. Tällöin näkökulmana on, että onnistuuko harjoitus kehittämään ja luomaan edellytyksiä suorituskyykyjen kehittämiseen. Samoin voidaan arvioida harjoituksen arvioinnin toteutumista.

Harjoituksen arviointiin liittyvän palautteen keräämisen tulee olla järjestelmällistä. Samanlaiset harjoitukset arvioidaan samalla tavalla, jolloin tulosten vertaileminen on mahdollista. Tulokset tulisi tallentaa samaan yhteiseen järjestelmään kuin harjoitus suunnitelma ja muut asiakirjat. Yhteinen tallennuspaikka edesauttaa myös yhtenäisen harjoituskulttuurin muodostumista.

Arvioinnin tulee kuitenkin olla mahdollisimman kevyt prosessi. Lähtökohtaisesti on tärkeää varmistaa, että suunnitteluvaiheesta lähtien kerätään huomioita ja kehitysehdotuksia. Osallistujien palaute ja huomiot sekä osallistujille annettava palaute tulisi käydä läpi heti harjoituksen jälkeen. Lisäksi voidaan toteuttaa verkkopalautekyselylomake vakio kysymyksillä, lähetettäväksi osallistujille harjoituksen jälkeen.

Harjoitustoimintakonsepti sisältää muistilistan harjoituksen arvioinnista ja evaluoinnin tukena käytettävistä malleista (10 Harjoitustoimintaan liittyvät mallit). Riippuen harjoitustyyppistä ja harjoituksen laajuudesta muistilistasta voi käyttää eri osa-alueita.

7.3 ARVIOINNIN TOTEUTUS

Harjoituksen arvioinnin ja raportoinnin prosessi on kuvattu alla askeleittain. Harjoitustyyppistä ja harjoituksen koosta riippuen, näistä voidaan toteuttaa vain tarpeellinen osa. Silti kaikkien meriturvallisuuden harjoitusten kohdalla tulisi miettiä arvioinnin tavoite ja tarkoitus sekä kirjata harjoituksesta tehdyt havainnot.

Ulkopuolisia tarkkailijoita kannattaa mahdollisuuksien mukaan hyödyntää arvioinnin apuna, jotta harjoituksessa ei ole roolitto-

mia osallistujia ja osallistuminen on kaikille mielekäästä. Ulkopuoliset tarkkailijat voivat arvioida esim. kommunikointia tai päätöksentekoa, jolloin pitkää perehdytystä meripelastukseen tai ympäristövahinkojen torjunnan prosesseihin ei tarvita. Näidenkin osalta palaute tulisi kerätä kootusti esim. yksinkertaistetulla FIR-lomakkeella (ns. ensihavainnot harjoituksesta).

7.3.1 ARVIOINNIN TAVOITE JA TARKOITUS

Harjoituksen arviointi tulisi suunnitella muun tavoitteiden asettamisen yhteydessä. Harjoituksen tavoitteiden määrittely, tavoitteiden mittarit ja toisaalta tavoitteiden saavuttaminen liittyvät olennaisesti toisiinsa.

Harjoituksen arvioinnin tavoite ja tarkoitus voi olla esimerkiksi:

- miten harjoituksen tietyn toiminnallisuuden tekeminen onnistui (tulos: mikä on osaamisen taso, kehitystaso, jatkuvuudenhallinta)
 - johtaminen
 - suunnittelurakenne ja johtaminen
 - päätöksenteko
 - pelastus- tai torjuntatoimi (esim. etsintä tai hätähinaus)
 - johtoryhmytyöskentely
 - ulkopuolisen asiantuntijapalvelun käyttäminen kuten kemikaaliasiantuntija
- miten harjoituksessa käytetty toimintamalli tai tekninen väline toimi (tulos: miten toimintamalli tai väline sopii toimintaan, miten sitä tulisi kehittää)
 - ChemSAR toimintamalli
 - Vessel Triage metodi
 - pelastus- tai torjuntaväline,
 - johtamisjärjestelmä
 - häiriötilanneviestinnän prosessi
- miten harjoitus (suunnittelu, toteutus, arviointi) onnistui kehittämään tai luomaan edellytyksiä harjoiteltavan kyvyn kehittämiseen (tulos: miten harjoituksia tai prosessia tulisi kehittää)
 - suunnittelurakenne ja johtaminen
 - koordinointi
 - resursointi
 - tukipalvelut

Meriturvallisuutta kehittävässä harjoitustoiminnassa tavoite- ja havaintoluokkien puitteissa voidaan tunnistaa ja jäsentää suori- tuskyykyä luovat keskeiset osatekijät.

Rajavartiolaitoksen meriturvallisuuteen liit- tyvä suorituskyyky muodostuu näistä ha- vaintoluokilla tunnistettavista osatekijöistä, joten harjoitusten tavoitteet tulee asettaa näiden pääkohtien mukaisesti. Tavoitteen- asettelu konkretisoituu, kun jokaiselle osa- tekijälle tunnistetaan selkeä ja konkreetti- nen tavoite. Tavoitteiden asettaminen tulee tehdä harjoituksen luonne ja tarkoitus hu- mioiden. Osa kategorioista voidaan jättää pois; esimerkiksi kalustoharjoituksessa joh- tamista ei ole tarkoituksenmukaista harjoi- tella.

Tavoitteellinen harjoittelu helpottaa myös arviointia. Jokaiseen kuuteen kategoriaan, jokaiselle tavoitteelle, tulee asettaa oma in- dikaattori. Siten tavoitteen arvioiminen tu- lee tehdyksi selvät vastinparit tunnistuen.

7.3.2 HARJOITUKSEN TAVOITTEIDEN JA MITTAREIDEN MUKAISET ARVIOINTIKYSYMYKSET

Arviointi voidaan toteuttaa arviointityökalun valmiilla kysymyksillä tai kysymykset voi- daan räätälöidä harjoituskohtaisesti. Alla on esimerkkitaulukko, jossa arviointikysymyk- set on määritelty tavoitteiden ja mittareiden avulla.

HARJOITUS- TAVOITE	ALA- TAVOITTEET	MITTARIT	ARVIOINTIKYSYMYKSET
Testata ja arvioida ChemSAR toimin- tamallia		Toimintamallia käytet- tään säännönmukai- sesti toimenpiteissä	
	Testata toiminta- mallin mukaista päätöksentekoa	Toimenpidevaihto- ehdot on keskusteltu ja analysoitu, riskit ja uhat otettu huomioon	Oliko päätöksentekoprosessi sel- keä? Toimenpidevaihtoehdot on kes- kusteltu ja analysoitu, riskit ja uhat otettu huomioon Oliko päätöksentekoprosessissa ongelmia? Jos niin mitä? Keskusteltiinko eri toimintavaih- toehdoista? Käytettiinkö ChemSAR toiminta- mallia päätöksenteon tukena? Oliko toimintamallin tulkitsemi- sessä/käyttämässä ongelmia?
	Testata yhteis- toimintaa	Johtovastuu on selvä Tehtävien jako ryh- män sisällä on selkeä Toimijat ymmärtävät oman roolinsa Ulkopuolisia asian- tuntijoita käytetään	Oliko johtovastuu selvä ja selväs- ti kommunikoitu? Oliko yhteistoiminnassa ongel- mia? Miten arvioisit tiedonkulkua?

Harjoituksen tavoitteet ja mittarit tulee laatia edellä luvussa 4.4 esitettyjen kuu- den havaintoluokan kautta. Havaintoluo- kat mahdollistavat harjoitustoiminnan koko- naisvaltaisen arvioinnin.

7.3.3 ARVIOINTIRYHMÄ

Arvioitsijoiden määrä – tai mahdollisen ar- viointiryhmän käyttö – on riippuvainen har- joituksen laajuudesta; pienessä harjoituk- sessa arvioinnista voi vastata harjoituksen suunnittelija tai erikseen määrätty, harjoi- tustoiminnan ulkopuolinen henkilö. Yksik- kökohtaisissa harjoituksissa tai muissa vas- taavissa pienissä harjoituksissa arvioinnista vastaa usein harjoituksen johtaja tai tehtä- vään erikseen määrätty virkamies.

Suurissa harjoituksissa tulee olla arvioin- tiryhmä. Myös keskisuurissa harjoituksis- sa suositellaan arviointiryhmän kokoamista. Arviointiryhmän johtajan tulee olla paikal- la harjoituksen suunnittelussa jo suunnitte- lun varhaisessa vaiheessa. Arviointiryhmän tehtävät ovat:

- arvioinnin tavoitteiden ja tarkoituksen tarkentaminen
- arviointikysymysten laadinta/valinta
- tiedon kerääminen
- kerätyn tiedon analysointi
- varmistaa, että arviointi vastaa tarkoi- tustaan
- varmistaa, että tulokset raportoidaan

Suuriin kansainvälisiin harjoituksiin koo- taan yleensä kansainvälinen arviointiryh- mä ja arviointiin on käytettävä manuaalin tai sopimuksenmukaisia lomakkeita tai me- todologiaa. Rajavartioloituksen ollessa har- joituksen järjestäjänä, tulisi pysyvä arvioin- tiryhmä vahvistaa RMVK:n, ME-yksikön tai viestinnän asiantuntijoilla tai TC-kouluttajil- la harjoituksen teemasta riippuen. Isoissa- kin harjoituksissa arviointiryhmä kannattaa pitää mahdollisimman pienenä.

ARVIOITSIJOIDEN ROOLIT JA SIOITTUMINEN

Osana arvioinnin suunnittelua tulee määri- tellä missä, miten ja mitä kukin arvioitsija ar- vioi. Kyseisen arvioitsijan tulee olla perehty- nyt arvioitavaan asiaan sekä olla tietoinen arvioinnin tavoitteista kyseiseen harjoituk- sen ja/tai toiminnon osalta. Lähtökohtaisesti arviointiin riittää yksi henkilö kutakin osallis- tuvaa yksikköä tai toimintoa kohden.

ARVIOITSIJOIDEN PEREHDYTTÄMINEN HARJOITUKSEEN JA ARVIOINTIIN

Perehdytyksen osana joko harjoituksen joh- taja tai arviointiryhmä perehdyttää harjoi- tuksen arvioitsijat siten, että harjoituksen tavoite, skenaario, harjoitteet, arvioinnin tar- koitus ja arviointijärjestelmä sekä kysymyk- set ovat ennalta tuttuja.

7.3.4 TIEDON KERÄÄMINEN HARJOITUKSESTA

Arviointiryhmän tehtävä on kerätä tietoa ja huomioita niin harjoituksen suunnittelun kuin toteutuksen aikana.

Perehdytyksen osana harjoitukseen osallis- tuville tulee kertoa, miten harjoituksen pa- laute kerätään sekä miten palautetta osal- listujille tullaan jakamaan. Vaihtoehtoina voivat olla esimerkiksi erilaiset lomakkeet, linkki palautekyselyyn, palautekeskustelut tms.

OSALLISTUJEN ENSIARVIOT

Ensimmäiset havainnot harjoituksesta kerä- tään kaikilta osallistujilta joko valmiina kaa- vakkeena tai esimerkiksi sähköisesti to- teutettuna kyselynä (ns. First Impression Report FIR) harjoituksen päätyttyä tai ilmoi- tetussa määräajassa. Tällä haetaan vastaus- ta tavoitteiden toteutumiseen osallistujan näkökulmasta sekä palautetta harjoitukses- ta yleisesti.

Harjoituksen osa-alueen tai harjoituksen päätyttyä osallistuneilta yksiköiltä kerätään yhteisessä tilaisuudessa tai verkkoympäristössä harjoituksen välitön palaute, eli ensimmäiset havainnot harjoituksesta (ns. harjoituksen välitön palaute, Hot Wash Up). Tämä tilaisuus on tarkoitus pitää lyhyenä, keskustelevana tapahtumana ja tärkeimmät asiat koostavana tilaisuutena, jota harjoituksen johtaja ohjaa ja osallistujia on yksiköistä yleisesti rajattu määrä.

ARVIOITSIJOIDEN HAVAINNOT

Arviointiryhmä koostaa ensihavainnot harjoituksesta ja esittää alustavan näkemyksen harjoituksesta harjoituksen päättävässä palautetilaisuudessa. Erillinen harjoituksen arviointiraportti koostetaan osallistujien harjoituspalautteesta sekä arvioitsijoiden havainnoista. Harjoituksen arviointiryhmä vastaa osaltaan harjoituksen arvioinnin ensihavainnoista myös osallistumalla palaute-tilaisuuksiin.

PALAUTETILAISSUUS

Harjoituksen päätyttyä järjestetään erillinen palautetilaisuus (debriefing) joka koostaa harjoituksen aikaiset havainnot ja ensiarviot harjoituskokonaisuudesta.

PALAUTTEEN KERÄÄMINEN JA KOOSTAMINEN

Harjoitukseen liittyvä palaute koostuu ensihavainnoista, palautetilaisuuksista tehdyistä koosteista sekä mahdollisesta myöhemmin tehtävästä/lähetettävästä palautteesta. Arviointiryhmän tehtävänä on kerätä ja koostaa edellä mainituista palautteista yhtenäinen kokonaisuus arviointiraportin taustaksi.

74 ANALYSOINTI JA RAPORTOINTI

PALAUTTEEN, HAVAINTOJEN, TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN JA TAPAHTUMIEN ARVIOINTI

Harjoituksen osallistujilta kerätystä harjoituspalautteesta sekä harjoituksen arviointiryhmän jäsenten harjoituksesta tekemien havaintojen perusteella toteutetaan arviointi. Arviointiryhmän työn tuloksena näistä koostetaan yhteinen näkemys harjoitustavoitteiden toteutumisesta sekä ehdotuksista ja jatkotoimenpiteistä. Tässä prosessissa haetaan vastauksia harjoituksessa tunnistetuille päähavainnoille ja niille osa-alueille joiden suhteen asetetut tavoitteet täyttyivät. Samoin kartoitetaan ne osa-alueet joiden osalta toimintaa tulee edelleen kehittää. Lopputuloksena työstä ovat mm. määritellyt havainnot (Lessons Identified) sekä tunnistetut parhaat käytänteet (Best Practices).

ARVIOINTIRAPORTTI

Harjoituksen arviointiryhmä koostaa kerätyn ja analysoidun harjoituspalautteen perusteella harjoituksen arviointiraportin. Arviointiraportti voi olla osa harjoitusraporttia tai erillinen oma dokumentti harjoituksen tuloksista. Arviointiraportin keskeisimpiä kohtia ovat harjoituslöydökset, eli mitä havaittiin, mitä kehitettävää nousi esille sekä asiat, jotka eivät jatkossa vaadi suurta panostusta tai huomioarvoa. Arviointiraportin käytettävyydelle on eduksi, mikäli asiat ovat riittävän yksityiskohtaisella tasolla ja selkeästi arvioituina. Tämä vaatii kuitenkin huomiota jo harjoituksen suunnittelu- vaiheessa. Harjoituslöydösten raportointia tukee menetelmä, jossa jo harjoitustavoitteiden määrittelyn yhteydessä on asetettu mittarit tavoitteiden toteutumiselle. Tämä on oleellista harjoitusten seurannan toteuttamiseksi sekä yksinkertaistaa vertailua eri harjoitusten välillä.

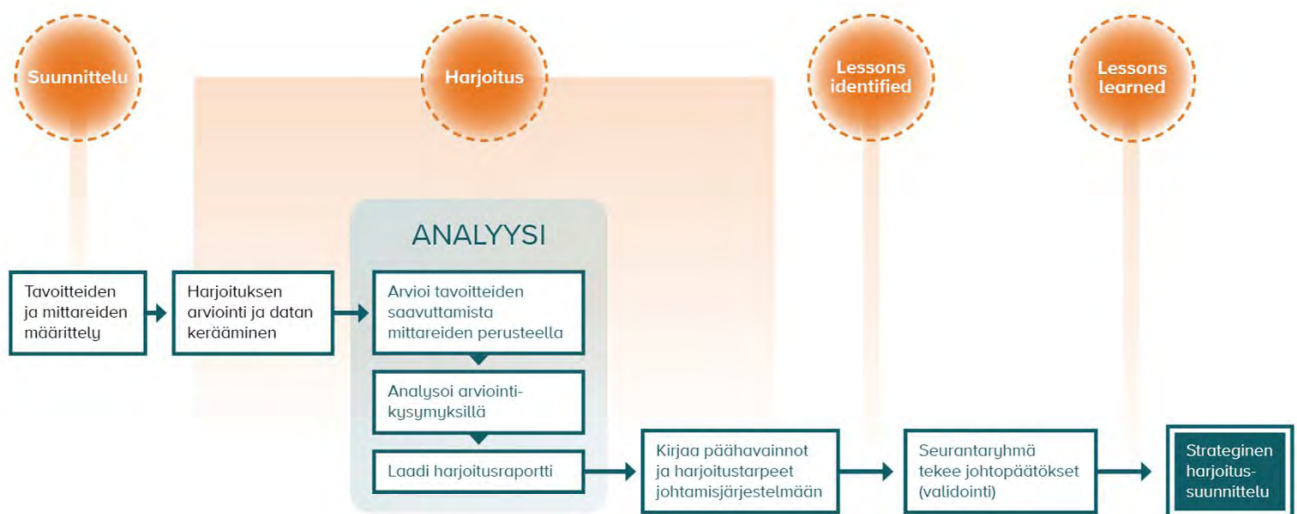
JATKOTOIMENPITEET HARJOITUKSESTA TEHDYN ARVIOINTIRAPORTIN PERUSTEELLA

Arviointiprosessin keskeisenä osana on harjoituksissa saatujen havaintojen ja oppien osalta ns. Lessons Learned – ajattelu, jossa tunnistetut harjoitustarpeet tulevat harjoitelluiksi. Tämä tarkoittaa, että järjestelmään kirjatut harjoitustarpeet jalkautuvat pitkäjänteiseen harjoitussuunnitteluun. Strateginen harjoitussuunnittelu käsittää harjoitusten teemoittamista ja painopistealueiden määrittämistä harjoituskalenterissa.

- Päähavaintojen ml. parhaat käytänteet (Best Practices) sekä havaintojen (Lessons Identified) ja oppien (Lessons Learned) kirjaaminen

- Syötteiden ja suositusten kirjaaminen suorituskkyjen, harjoitustoiminnan tai operatiivisen toiminnan kehittämiseksi
- Harjoitustarpeiden kirjaaminen (havainnot) ja saavutetun tavoitteen merkintä saavutetuksi (opit)
- Aiemmin kohdassa 3.3 kuvatus meriturvallisuuden harjoitusten pitkän aikavälin suunnitelman laatimiseen liittyvien toimenpiteiden toteutus (mahdollinen Lessons Learned-prosessi) jossa arviointiprosessin seurantaryhmä käsittelee järjestelmään syötetyt harjoitustarpeet säännöllisin väliajoin
- Seuraavissa harjoituksissa harjoitustarpeita tavoitteellisesti harjoitellaan harjoitustarvepankin ja strategisten linjausten pohjalta

Arviointi- ja validointiprosessi on kuvattu alla:

7.5 HARJOITUKSEN ARVIOINNIN MUISTILISTA

1. Määrittele arvioinnin tavoite ja tarkoitus
2. Kokoa arviointiryhmä
3. Määrittele harjoituksen tavoitteiden ja mittareiden mukaiset arviointikysymykset
4. Määrittele kunkin arvioitsijan rooli ja paikka
5. Perehdytä arvioitsijat harjoitukseen ja arviointiin
6. Kerää tietoa harjoituksesta
7. Järjestä palautetilaisuus/-tilaisuudet
8. Kerää ja tallenna osallistujien ensiarviot
9. Kerää ja taltioi arvioitsijoiden havainnot
10. Analysoi palaute, havainnot, tehdyt toimenpiteet ja tapahtumat, muu arviointimateriaali
11. Laadi arviointiraportti
12. Kirjaa päähavainnot järjestelmään
13. Kirjaa syötteet ja suositukset suorituskkyjen, harjoitustoiminnan tai operatiivisen toiminnan kehittämiseen
14. Kirjaa harjoitustarpeet ja aseta tavoite saavutetuksi (Lessons Identified ja Lessons Learned)
15. Arviointiprosessin seurantaryhmä käsittelee järjestelmään syötetyt harjoitustarpeet säännöllisin väliajoin

8 VIESTINNÄN JA HÄIRIÖTILANNE- TILANNEVIESTINNÄN HARJOITTELU

Rajavartiolaitoksessa ja useissa sidosryhmissä sekä ministeriötasolla on tunnistettu tarve harjoitella viestintää osana harjoitusta ja johtamista. Lisäksi valtionhallinnossa on määritelty tehostetun viestinnän periaatteet ja toimintatavat, jotka koskevat valtionhallinnon viestintää normaaliolojen tehostettua viestintää vaativissa tilanteissa sekä viestintää häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Monialaisiin merionnettomuuksiin varautumisen yhteistoiminta suunnitelmassa (Mo-MeVA) on oma osuus viestinnästä ja sen organisoimisesta sekä viestinnästä vastaavien erilaisista rooleista monialaisessa merellisessä onnettomuudessa. Viestintää pit-

käkestoisessa öljyntorjuntaoperaatiossa on pohdittu RVL:n vuosina 2019–2021 johtamassa OILART-projektissa.

Kuten muitakin varautumissuunnitelmien toimenpiteitä, myös viestintää tulee säännöllisesti harjoitella. Viestinnän harjoittamisen suunnittelussa oleellista on, että suunnitteluun, tavoitteiden asetteluun ja harjoitussyötteiden kirjoittamiseen osallistuu viestinnästä vastaavia henkilöitä.

Viestinnän ja mediapelin harjoittelua varten tulee kartoittaa mahdollisia pelialustoja tai portaaleja, jotka soveltuvat Rajavartiolaitoksen käyttöön.

9 KV-SOPIMUKSET JA NIIDEN MUKAISET HARJOITUKSET

	YVT	SAR	Sisältö	Säädös
<i>HELCOM</i>	Vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskeva yleissopimus		Sopimuspuolet järjestävät säännöllisin väliajoin yhteisiä torjunta- ja hälytysharjoituksia	SopS 2/2000, Finlex
<i>Kööpenhaminan sopimus</i>	Sopimus Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä yhteistyöstä öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnassa, 1993 (Pohjoismaiden torjuntayhteistyösopimus)			Laki SopS 71/1998, asetus SopS 72/1998, Finlex
<i>Kahdenväliset sopimukset</i>	Suomi – Viro Sopimus yhteistyöstä torjuttaessa pilaantumisvahinkoja merellä		Toimivaltaiset viranomaiset järjestävät säännöllisin väliajoin yhteisiä käytännön torjuntaharjoituksia sekä vuosittain yhteisiin torjuntatoimiin liittyvää tiedonvälitystä koskevia harjoituksia.	SopS 31/1995, Finlex
	Suomi – Venäjä Sopimus yhteistyöstä torjuttaessa öljyn ja muiden vahingollisten aineiden vahinkotapauksissa aiheuttamaa Itämeren pilaantumista		Osapuolet järjestävät säännöllisin väliajoin yhteisiä käytännön torjuntaharjoituksia sekä vuosittain yhteisiin torjuntatoimiin liittyvää tiedonvälitystä koskevia harjoituksia. Toimivaltaiset viranomaiset johtavat vuoron perään käytännön harjoituksia.	SopS 54/1990, Finlex

	YVT	SAR	Sisältö	Säädös
		Suomi – Venäjä Sopimus Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä yhteistyöstä merenkulun ja ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun alalla	Yhteistyö käsittää mm. yhteisiä etsintä- ja pelastusharjoituksia, säännöllisiä valtioiden välisten viestiyhteyksien kokeiluja, etsintä- ja pelastuspalvelun asiantuntijoiden keskinäisiä vierailuja sekä etsintä- ja pelastuspalvelua koskevien tietojen ja kokemusten vaihtoa.	SopS 28/1994, Finlex
		Suomi – Ruotsi Sopimus Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä yhteistyöstä meri- ja lentopelastuspalvelun alalla	Yhteistyö käsittää muun muassa yhteisiä pelastusharjoituksia, säännöllisiä valtioiden välisten viestiyhteyksien kokeiluja, pelastuspalvelun asiantuntijoiden keskinäisiä vierailuja sekä pelastuspalvelua koskevien tietojen ja kokemusten vaihtoa.	SopS 27/1994, Finlex
		Suomi – Viro Sopimus Viron kanssa merellä ja ilmassa tapahtuvasta yhteistyöstä etsintä- ja pelastuspalvelussa.	Yhteistyö sisältää muun muassa yhteisiä etsintä- ja pelastusharjoituksia, säännöllisiä valtioiden välisten viestiyhteyksien kokeiluja, etsintä- ja pelastuspalvelun asiantuntijoiden keskinäisiä vierailuja sekä etsintä- ja pelastuspalveluja koskevien tietojen ja kokemusten vaihtoa.	SopS 53/1999, Finlex
Arktinen alue	Sopimus yhteistyöstä merellä tapahtuvien öljyvahinkojen torjuntavalmiudessa ja torjumisessa arktisella alueella		ACGF harjoitukset: TTX ja LIVEX vuorovuosin EPPR 2021 alk. mukana yvt	SopS 15/2016, Finlex
		Sopimus lento- ja meripelastusyhteistyöstä arktisella alueella	ACGF harjoitukset: TTX ja LIVEX vuorovuosin	SopS 2/2013, Finlex

10 HARJOITUSTOIMINTAAN LIITTYVÄT MALLIT JA ESIMERKIT

10.1 ASIAKIRJAPOHJAT HARJOITUKSEN JÄRJESTÄMISEN AVUKSI

- Harjoitusraportin kooste
- Evaluointisuunnitelman pohja
- Exercise report summary
- Exercise evaluation plan form

10.2 ESIMERKKEJÄ KANSAINVÄLISEN HARJOITUKSEN DOKUMENTEISTA (BALEX DELTA 2021)

- Balex 2021 Exercise Plan
- Balex 2021 Practical Information for Participants
- FIR Delta Form
- Balex Delta 2021 Evaluation Document

Nämä liitteet ovat ladattavissa osoitteessa [Raja.fi](https://www.raja.fi)

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet
Ministry for Foreign
Affairs of Finland